

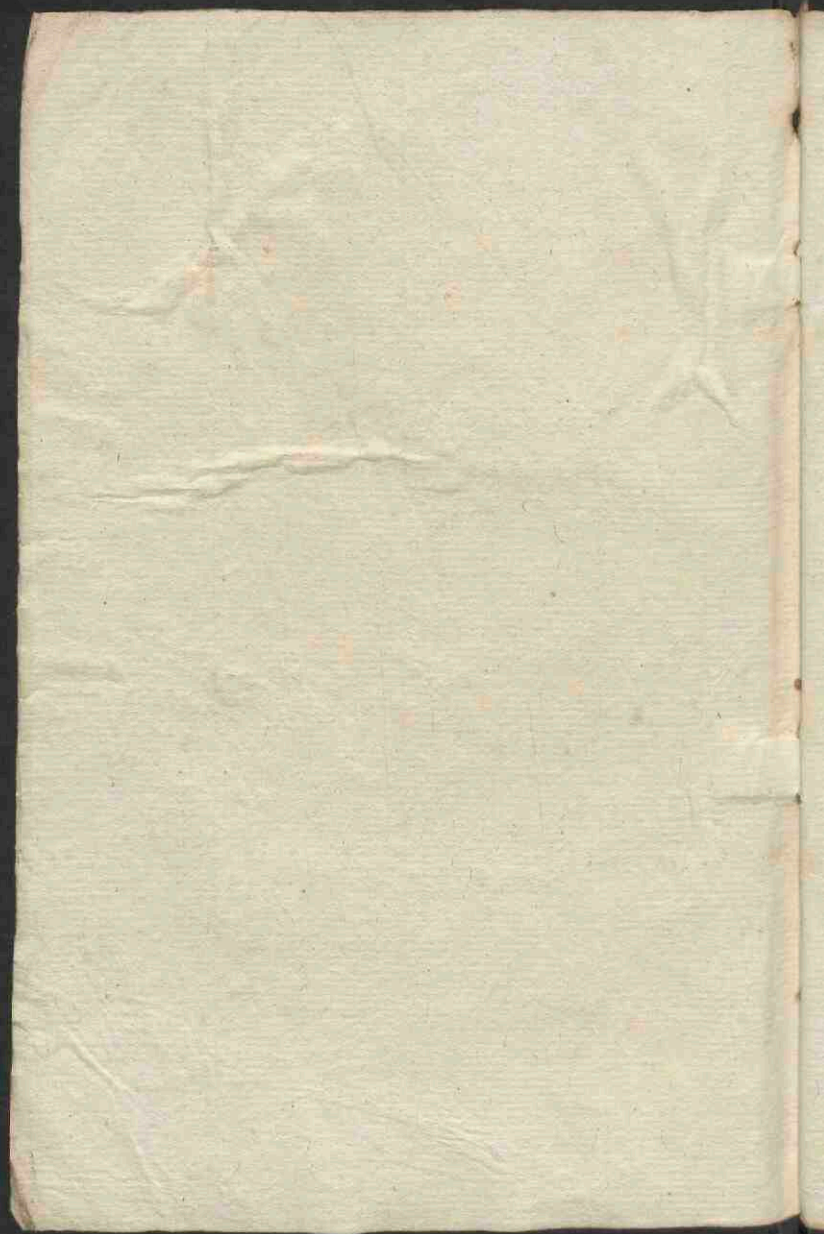
Natuur en pligt, of De zoon, rechter over zijnen vader : tooneelspel in vijf bedrijven

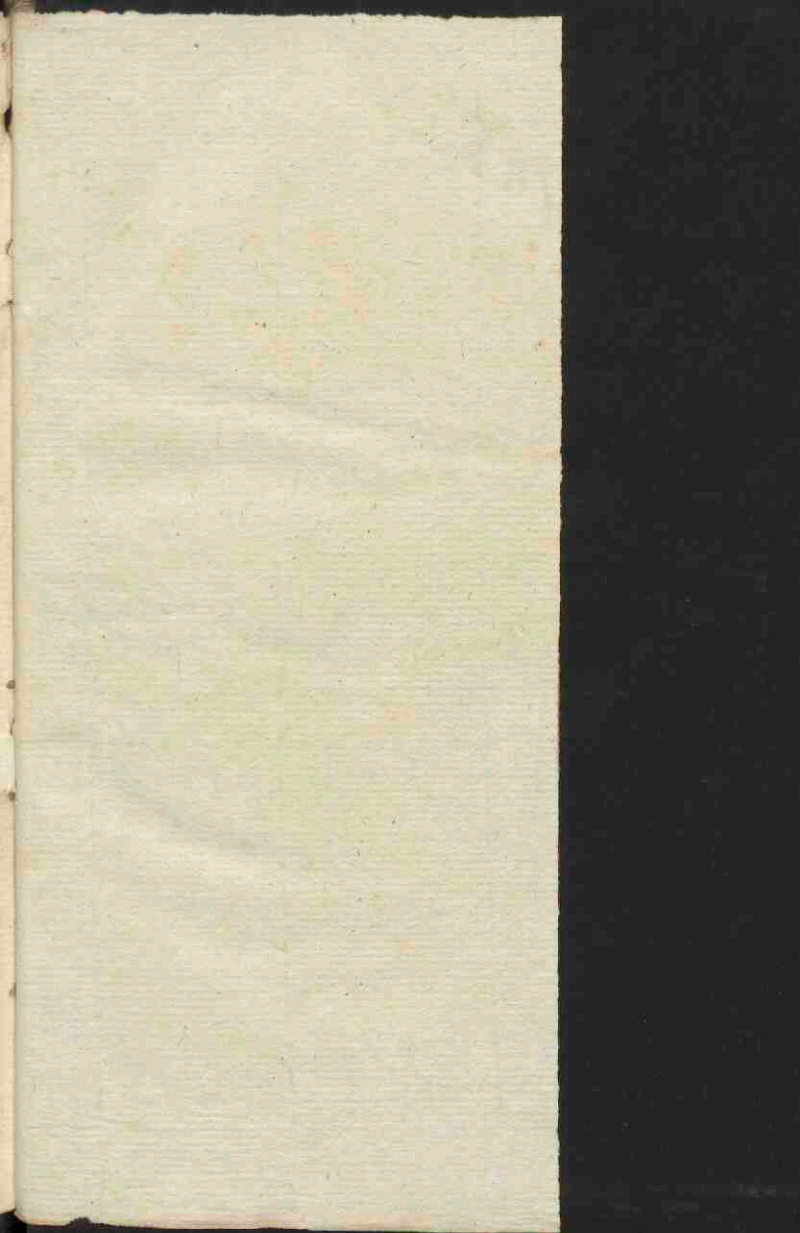
<https://hdl.handle.net/1874/372410>

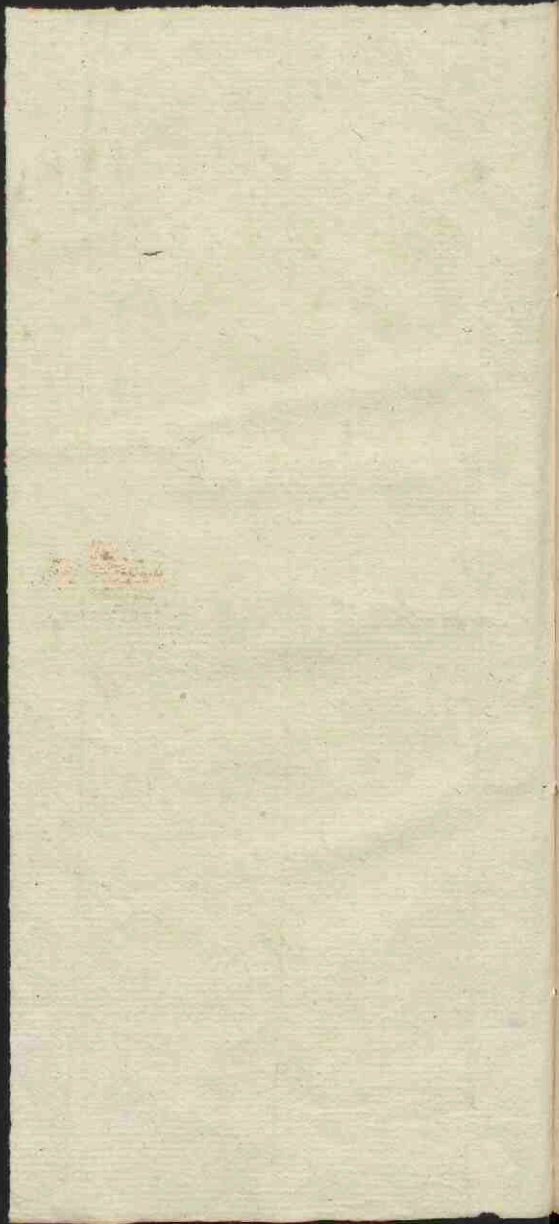
Tooneelstukken

Te WINKEL

No. 990.....

te Winkel 990
NATUUR EN PLIGT,

OF

DE ZOON, RECHTER

OVER

ZIJNEN VADER.

TOONEELSPEL,

IN VIJF BEDRIJVEN,

NAAR HET FRANSCHÉ

VAN

PELLETIER VOLMERANGES.

(Spectatoriale Schouwburg XXVIIe. Deel.)

TE AMSTERDAM, BIJ

G. W A R N A R S.

M D C C C.

NATURAE IN

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

NATUUR EN P L I G T.

OF DE Z O O N , R E C H T E R
O V E R Z I J N E N V A D E R .

T O O N E E L S P E L .

I N V I J F B E D R I J V E N .

N A A R H E T F R A N S C H E

V A N

P E L L E T I E R V O L M É R A N G E S .

*Loin de moi ces esprits venimeux & mal faits,
Qui n'ont que le talent de trouver tout mauvais.
Si l'onse verse des pleurs en lisant mon ouvrage,
Du critique attendri, j'obtiens le suffrage.*

V E R T O O N E R S,
KLEEDING EN WAARDIGHEID.

DE LUZINCOURT, Gouverneur van het Eiland.
Een blaauw, met goud geborduurd kleed, rood kamizool en broek, een roode satijnen sjerp, een, met goud geboorden hoed, laarzen met spooren.

LAUREVAL, *de Zoon*, Colonel van een regiment landtroupen. Een blaauwe rok, geele knopen, gouden schouder- en degenkwasten, kamizool en broek van wit laken, een monteering-degen, een zwarte gordel met een vergulden plaat in het midden, halve laarsjens.

LAUREVAL, *de Vader*, onder den naam van EDMOND. Een grijs kleed, zwart kamizool en broek, grijze op de hielen gezakte kousfen.

MEVROUW DE LOSANGES, zeer rijk gekleed, een kapfel met vederen en juweelen.

ROSALIDE, Stiefdochter van Mevrouw DE LOSANGES, zeer armoedig gekleed.

LA PIERRE, Knecht van LAUREVAL, *de Zoon*. Een scharlaken rooden rok geel kamizool en broek en een met zilver geboorden hoed. In het *vierde bedrijf*, een postrijders wambuis en laarzen, en eene zweep in de hand.

LA FLEUR, Bedienden van Mevrouw DE LOSANGES; groot livrei.

CHARLES, Bedienden van DE LUZINCOURT. Een groene rok, rood kamizool en broek.

DE CIPIER, een bruine rok, groen kamizool en bruine broek, een klein zwart paruikjen, en driekantigen hoed.

DE FOURIER die in den krijgsraad den post van Schrijver waarneemt, eene monteering naar goedvinden.

EEN AIDE-DE CAMP, eene kleeding overeenkomstig zijnen rang.

EEN OFFICIER, die de grenadiers in de gevangenis gebiedt, eene monteering naar goedvinden.

12 GRENADIERS, in dezelfde monteering als de Officier.

3 LAKEIËN VAN LAUREVAL, *de Zoon*, gekleed als LA PIERRE.

3 BEDIENDEN van Mevrouw DE LOSANGES, in een livrei, als dat van LA FLEUR.

Leden van den Krijgsraad.

LAUREVAL, *de Zoon*, Voorzitter, 3 Capiteins, 2 Lieutenants en 1 tweede Lientenant. Alle deeze perfoonen moeten door Vertooners verbeeld worden, welken in hunne houding de grootste deftigheid in acht neemen. Te veele gebaarden zouden de achtbaarheid verstooren.

*Het Tooneel is op een eiland van America
in den jaare 1780.*

NATUUR EN P L I G T.

OF DE Z O O N , R E C H T E R
O V E R Z I J N E N V A D E R .

T O O N E E L S P E L .

E E R S T E B E D R I J F .

*Het Tooneel verbeeld eene fraaije zaal.
Bij het eerste scherm, aan de rechterzijde
van den speelder, staat een tafel.*

E E R S T E T O O N E E L .

DE LUZINCOURT, DE AIDE-DE-CAMP,
CHARLES.

*(DE LUCINCOURT zit aan de tafel te schrijven. De AIDE-DE-CAMP staat, met de
hoed in de hand, agter hem. CHARLES
is agter op het Tooneel.*

DE LUCINCOURT een papier aan den AIDE-
DE-CAMP overgeevende.

Ziedaar, mijn Heer! breng dit aan uwen Gene-
taal, en wensch hem van mijnentwegen geluk;
zijne laatste krijgsverrichting voert zijnen roem ten
top. *(De AIDE-DE-CAMP buigt zich, en ver-
trekt.)* CHARLES. — als de Heer LAUREVAL
hier komt, moet gij hem dit briefjen ter hand stel-
len, en hem verzoeken mij te wachten. *(Hij neemt
de papieren welke op de tafel liggen, ziet de-
zelfde in, en geeft zijn afgrijzen te kennen.)*

Ik kan, zonder ijzen, mijn oog niet slaan op die vervloekte briefwisseling! O trouwloos grijsaart! Gij zult het loon uwer misdaden ontvangen. (*Hij steekt de papieren in zijn zak, neemt een verzegelden brief, welke op de tafel ligt, en leest deszelfs opschrift.*) „ Aan den Heer DE „ LUZINCOURT. ” — Goed! het is een brief van mijn bespieders. (*Hij breekt denzelven open.*) „ den 10den Julij 1780. — ” Zij hebben zich wel gekweeten! men kan niet beter gediend worden. (*Hij leest.*)

„ Mijn Heer de Gouverneur wordt verwittigd, „ dat de Engelsche troupen van standplaats veranderd zijn; dat de scheepsvloot, welke hen versterking moest aanbrengen, aangekoomen is, en dat „ hun voornemen is, om op de stad aanterukken, „ dezelve te belegeren en stormenderhand inteneemen. ” (*Hij staat op.*) Wij zullen hen voorkoomen! Ik durf mij op het Legerhoofd der *Fran-schen* gerust verlaaten, en de moed der soldaaten verzeekerd mij van de overwinning

T W E E D E T O O N E E L.

DE LUZINCOURT, MEVROUW DE LOSANGES.

Mevrouw DE LOSANGES.

Wel nu, mijn Heer, welk nieuws melden u de zo even ontvangene berichten? Men zegt: dat wij, van de zijde onzer vijanden, alles te vreezen hebben.

DE LUZINCOURT.

Stel u gerust, Mevrouw; ik heb alles voorspelt; wij kunnen niet verrast worden.

MEVROUW DE LOSANGES.

Ondertuschen waren wij verraaden. Hoe is het met

met dien man gegaan, die aan den Engelschen kapitein, eene schuilplaats had bezorgd?

DE LUZINCOURT.

Hij is zo even in hechtenis genoomen. Ik ga den Krijgsraad beleggen. LAUREVAL zal voorzitter zijn, en het vonnis dat hij uit zal spreken, zal den schuldigen straffen en deszelfs medepligtigen doen beeven.

MEVROUW DE LOSANGES.

LAUREVAL?.... Ik kwam om met u over hem te spreken. Gij zijt zijn vriend, en zijn toestand moet u zeker veel ongerustheid baaren.

DE LUZINCOURT.

Hij lijdt veel, door geheime kwellingen, van welken mij de oorzaak onbekend is.

MEVROUW DE LOSANGES.

Ik zoek dezelve..., En kan ze niet raaden.

DE LUZINCOURT.

Ik heb hem nimmer, omtrent zijne betrekkingen, onderhouden, en om hem tot mijnen vriend te maaken was het mij genoeg, zijne verdiensten en deugd te kennen. Maar gij, Mevrouw, van waar kent gij hem?

MEVROUW DE LOSANGES.

Te *Parijs* was mijn echtgenoot de boezemvriend van zijnen vader, en het was deeze achtenswaardige man, aan wien hij mij beval zijne dochter te zenden. Ik deed het; doch zulks wierd door haar geleider niet ten uitvoer gebragt. LAUREVAL, na eenige rampen doorgeworfeld te hebben, kwam in *America*, om den Heer DE LOSANGES te ver-

zoeken, om hem een bestaan te bezorgen; deze was niet meer; en ik bewees LAUREVAL de dien-
sten welken hij van hem had durven verwachten.
Na een' aanzienlijken rijkdom door den Koophan-
del verworven te hebben, koos hij de wapenen,
munttede door schitterende daaden uit, en bereikte,
onder uwe begunstiging den hoogen rang, wel-
ken hij thans bekleed. Schoon met rijkdom en eere
overlaaden, is hij ongelukkig; de onrust en zwaar-
moedigheid van zijn hart, rust op zijn gelaat, en
hij schijnt door eene kwelling gedrukt te worden
welke hem langzaam verteert. Wat moet men hier
van denken? Gij weet dat ik voorneemens ben
hem mijne dochter te geeven, welke thans in het
klooster is.

DE LUZINCOURT.

Ik acht uwe keuze zeer goed, en durve u van
haar geluk verzekeren.

MEVROUW DE LOSANGES.

LAUREVAL heeft mij zijn woord gegeven. Gij
hebt ons in dit uw verblijf bij elkanderen doen
woonen, en evenwel zie ik hem zelden. Zijn belang
deed hem de hand mijner dochter aanvaarden; ik ver-
bond hem door een geschrift, bij het welk bepaald
werdt, dat eene aanmerkelijke somme zoude betaald
worden, door die geen welke het verdrag verbrak:
doch niets kan hem doen besluiten.

DE LUZINCOURT.

Gij moet hem noodzaaken om zich te verklaaren;
hij is u zijn vertrouwen verpligt.

MEVROUW DE LOSANGES.

Gij hebt gelijk. (LA PIERRE gaat van agteren
over

over het Tooneel.) Ik zie zijn knecht, en zal hem hier ontbieden. LA PIERRE!

D E R D E T O O N E E L.

D E V O O R I G E N , L A P I E R R E .

L A P I E R R E .

Wat beliest Mevrouw?

Mevrouw DE LOSANGES.

Is uw Meester te huis?

L A P I E R R E .

Neen, Mevrouw; maar hij zal niet lang uitblijven. Ach! hij veroorzaakt mij zeer veel kommer.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoe! Beklaagt gij u over uwen Meester?

L A P I E R R E .

o Neen, Mevrouw; maar zijn toestand is inderdaad verschrikkelijk, en zo die nog lang duurt, dan vrees ik wel haast zonder dienst te zijn.

Mevrouw DE LOSANGES

Kunt gij mij niet iets meerder van zijnen toestand berichten?

L A P I E R R E .

Ik weet niet zeker wat hem zo smartelijk beezigt houd. Hij schrijft dikwijls, zucht, en besproeit zijn schrift met traanen; en wanneer er schepen vertrekken, zend hij mij met groote pakken brieven voor *Parijs*, voor *Londen*, voor *Holland*... kortom voor de geheele waereld. Geen andwoord ontvangende, maakt hem dit wanhoopend, terwijl het

zijne droefheid verdubbeld. Hij zal er onder bezwijken, Mevrouw. Ik heb alle reden om zulks te vreezen; en wat zou er dan van mij worden? Het grootst ongeluk voor eenen armen bedienden, is, den besten van alle Meesters te verliezen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Het is genoeg. Als hij te rug gekoomen zal zijn, zult gij hem zeggen: dat ik hem hier verwacht.

LA PIERRE.

Zeer goed, Mevrouw.

VIERDE TOONEEL.

DE LUZINCOURT, Mevrouw DE LOSANGES.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik kan het onderwerp zijner droefheid niet begrijpen. Wat er ook van zijn moge, ik heb beslooten mijne dochter uit te huwen, en de goederen, welke haar door haren stiefvader zijn nagelaten, zullen haar de hand van LAUREVAL kunnen waardig maaken.

DE LUZINCOURT.

Maar kunt gij over de goederen beschikken, zonder u aan derzelve teruggaave bloot te stellen? Wat is er van dat meisje, de vrucht van uw echtgenoot's eerste huwlijk, geworden?

Mevrouw DE LOSANGES.

Zij leeft niet meer.

DE LUZINCOURT.

Welke zekerheid hebt gij daar van?

Me.

MEVROUW DE LOSANGES.

De meest mooglijke.

DE LUZINCOURT.

Dan heb ik u niets meer te antwoorden.

MEVROUW DE LOSANGES.

Hoor mij. Toen ik met DE LOSANGES trouwde, was hij weduenaar, en ik weduwe. Hij van zijne zijde, had eene dochter, gelijk ik er eene, van mijne zijde had: ik was zonder middelen, en wierd door mijnen echtgenoot in geenendeele bevoorrecht. Doch op zijn sterfbed verklaarde hij mijne dochter, tot zijne eenigste erfgenaame, indien de zijne mogt koomen te sterven. Hij had geene bloedverwanten, stelde vertrouwen in mij, en maakte mij de bewaardster van al het geen hij had, latende mij gedurende vijftien jaaren er het volle genot van. Zijn laatste wil is in de beste orde beschreven. Mejuffrouw DE LOSANGES werd, na haars vaders dood, ter opvoeding naar *Frankrijk* gezonden Hij had zulks uitdrukkelijk bevolen Helaas! . . . het arme kind stierf na weinige maanden. Mejuffrouw DEGERCOURT moet derhalven nu de goederen bezitten, welke haar met recht toekoomen. Echter zouden er zich misschien eenige zwaarigheden kunnen opdoen; help mij derhalven. De medehulp van een man van vermogen zullen mij buiten twijfel, mijnen wensch doen verkrijgen.

DE LUZINCOURT.

Ik stem er in toe. Huwt uwe dochter uit; en zijt verzekerd, dat ik al mijn vermogen zal aanwenden, om u naar wensch te doen slaagen.

M.

Mevrouw DE LOSANGES.

Zoud gij zulks willen doen . . . , Ondanks de zorgen die uw beroep van u vorderen?

DE LUZINCOURT *haar in de reden vallende.*

Waarom niet? Mijn post verschaft mij middelen om gelukkigen te maaken; dit niet te doen ware denzelven niet wel waarneemen,

Mevrouw DE LOSANGES.

Ach! welk eene eedle en grootmoedige ziel!

DE LUZINCOURT.

Geene loftuitingen; wanneer ik mijne vrienden van dienst kan zijn, verschaft het genoeg van hen te verpligten mij de aangenaamste belooning.

V I J F D E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES *alleen.*

Zie daar dan het geen waar naar ik verlangde; mijne dochter zal rijk zijn! — Eene zaak echter maakt mij nog ongerust: mejuffrouw DE LOSANGES leeft mischien nog; en kan haare erfenis komen te rug eischen: ik bezit de goederen van mijnen echtgenoot; zij heeft er met recht aanspraak op, wat zou mij alsdan overig blijven? — Veinzende den wil van haaren vader ten uitvoer te brengen verwijderde ik haar, reeds in haare tederste kindschheid van hier; een huisknegt welke ik dacht dat mijn vertrouwen waardig was, vergezeld haar; hij is dood, en ik vrees maar al te veel dat hij mij verraaden heeft. Ik heb ontdekt dat mij eenige papieren ontbreeken, welken hij mij

mij ontnomen heeft, en ik ben beducht dat hij dezelve aan den een of anderen zal hebben toebetrouwd, om dezelve aan dat meisje ten eenigen tijd ter hand te stellen Doch niemand is tot nog toe verscheenen Mejuffrouw DE LOSANGES eischt niets van mij, derhalven leeft zij niet meer. Mijn ontwerp was zeer wel beraamd, dewijl het wel gellaagd is.

Z E S D E T O O N E E L,

Mevrouw DE LOSANGES, LA PIERRE.

LA PIERRE,

Mijn Heer LAUREVAL!

Mevrouw DE LOSANGES.

Dat hij binnen koome.

Z E V E N D E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES, LAUREVAL.

LAUREVAL.

Mevrouw, indien ik had kunnen denken, dat gij mij spreken wilde, zou ik gevlogen hebben om des te spoediger uwe bevelen te ontvangen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik ken uwe heuschheid, en zal mij rondborstig verklaren LAUREVAL, uwe bekwaamheid en goede zeden doen mij besluiten om de belofte, welke ik u deed, naar te komen. Ik bood u mijne dochter aan, met honderd duizend kroonen. Zij behoord u — verklaar u deswegens.

LAU-

L A U R E V A L.

Ach, Mevrouw, welk eene aanbieding doet gij mij? mijne erkentenis evenaart uwe goedheid. — Doch wel verre van aan het geluk te denken, haak ik naar niets meer, dan naar het oogenblik het welk mij van een ondraaglijk leven ontlasten zal.

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij verbaast mij. Gij zijt jong en beminnelijk, welke oorzaken kunnen dus de rust van uw leven stooren?

L A U R E V A L.

Welke oorzaken! — Ach, wacht u wel dezelyen te willen verneemen: Gij zoudt bij het verhaal mijner mislagen fidderen. Zij zijn zeer groot, en het berouw, het welk mijnen boezem van een scheurt, doet er mij het gewigt van gevoelen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Men verligt niet zelden zijne kwellingen, door dezelyen aan anderen mede te deelen. Zeg mij, wat u zoo veel smarte veroorzaakt . . . Ik eisch dit van uwe vriendschap . . . Schenk mij uw vertrouwen, en geloof dat ik onbekwaam ben, om van het zelve een misbruik te maaken.

L A U R E V A L.

Ik moet de beweegoorzaken mijner droefheid geheim houden . . . Dan, gij wilt het . . . Ik geef mij aan de aanzoeken der vriendschap over. Hoor, en beklaag mij, maar veracht mij niet.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik verlang uwe redenen te hooren.

L A U

LAUREVAL.

In eenen aanzienlijken stand gebooren, scheen zich de loopbaane des geluks voor mij te openen. Verblind door de aanlokfelen der wispeltuurige wereld, geleid door verleidende vrienden, waren mijne bezittingen welhaast verdweenen. De zoon zijnde van eenen deugdzaam vader, was ik doof voor zijne vermaaningen, en ongevoelig voor zijne traanen. Ik verdubbelde mijne verkwistingen, wierd door schuldeischers overvallen, en door den rechter gedwongen mijne schulden te betaalen. Het verlies mijner vrijheid stond de straffe mijner misdagen te worden. Hij, die mij het leven schonk, bied zich aan, en verbind zich voor mij; hij ontbloot zich van zijne goederen en maakt zich den ongelukkigsten vader van den ondankbaarsten zoon.

MEVROUW DE LOSANGES.

Welk een verhaal doet gij mij?

LAUREVAL.

Die waardige grijsaart aan zijne verbindtenissen willende voldoen, moest zonder eenig uitstel zijne landgoederen, kasteelen, en bezittingen verkoopen. O wanhoop! Alles wat hier van kwam was niet voldoende, er wierd vonnis tegen hem geveld; en ik eerlooze als ik was! zag hem naar den kerker slepen, zonder eenige pooging ter zijner reddinge aan te wenden! Ik zag een weesmeisjen, het welk door mijns vaders zorg wierd opgevoed, aan de schrikkelijkste ellende ten prooij geeven; en de liefde die ik voor haar had, deed zich in mijn versteend hart niet gevoelen. Kortom ik heb hen allen verraden; vader, minnares, vrienden, allen in mijnen ondergang medegesleept. Wat kon mij, na hen bedorven te hebben, nog over blijven?

Ver-

Verachting en wroegingen: zie daar het geene ik verdiende, en zie daar het geen mijn deel is geworden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Welk een ijsfelijk tafereel?

L A U R E V A L.

Op mijne beurt gedwongen door die geenen, welken ik in den afgrond, in welken ik mij zelve bevond, gedompeld had; was ik genoodzaakt de hoofdstad te verlaten; en mij aan hunne vervolgingen te onttrekken. Ik kwam in dit gewest. Getroffen door de rampen, welken ik veroorzaakt had, door behoeften overvallen, en van het noodlot gedrukt, wilde ik sterven, doch terug gehouden door het gevoel, wilde ik leven voor die geenen welken ik had ongelukkig gemaakt. Welaan, zeide ik tot mij zelve, gij moet alles herstellen; om hier toe in staat te zijn is er slechts één middel nodig; het is geld. Laat ik om het zelve te verkrijgen werken, met ijver werken; en de rust wedergeeven aan de huisgezinnen, welken ik in den grond heb geholpen; tot zulk een schoon doeleinde zal de hemel mijnen arbeid zegenen! Ik wierd in mijne verwachting niet te leur gesteld, en alles is betaald. De kunstenaar en de arbeider hebben hun werkloon ontvangen; ik heb de traanen der behoeftigen doen opdroogen, en, schoon te laat, ondervonden, dat de weg des geluks die der deugd is.

Mevrouw DE LOSANGES.

Uw ongeluk is groot; maar wil u zelve niet langer te vergeefs kwellen. Uwe schuldeischers zijn voldaan, wat blijft u nu nog overig om te doen?

L A U.

LAUREVAL.

Zeer veel! de dierbaarste schuld is nog niet betaald. Die der gantsche waereld voldaan hebbende, blijft mij die mijns vaders nog overig; en als trouwloos minnaar moet ik ook de mislagen der liefde herstellen. Wat heb ik, van de dwaalingen eener onbezuisde jeugd te rug gekomen, en zedert tien jaaren van die dierbaare panden verwijderd zijnde, niet al beproefd om hen te ontdekken, en de rampen die hen drukten te doen ophouden! Dan de hemel ontrekt hen aan mijne naarspooringen, om mij te straffen. Mijn vader is den kerker ontvlucht; zie daar al wat ik heb kunnen verneemen; hij is ontvlucht; maar arm, van ieder een verlaaten en onder zijn droevig noodlot bezweken, zal hij, zijnen zoon vervloekende, zijn leven geëindigd hebben.

MEVROUW DE LOSANGES.

Maatig uwe droefheid. Mijn Heer! de tijd en uwe naarspooringen zullen u zekerlijk uwen vader doen wedervinden.

LAUREVAL, *haar in de rede vallende.*

Ik durf zulks niet hoopen. Schoon van hem verwijderd zweeft zijne beeldtenis mij aanhoudend voor de oogen: ieder oogenblik meen ik hem mij mijne ondankbaarheid te hooren verwijten... wanneer men zoo misdadig is, dan kan men onmooglijk gelukkig zijn.

MEVROUW DE LOSANGES.

Het huwlijk en onze vriendschap zullen misschien....

L A U R E V A L .

Het huwlijk? ... Ach! mevrouw! ik moet 'er niet aan denken! Ik brand nog van liefde voor die aanbiddelijke wees! Deeze hartstocht verteert en belet mij, om mij aan een ander voorwerp te verbinden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Wie is dan die wees, in welke gij zoo veel belang stelt?

L A U R E V A L .

Ik weet het niet; mijn vader heeft haare geboorte altijd geheim voor mij gehouden?

Mevrouw DE LOSANGES.

Waarom hebt gij dan eene verbindtenis aangegaan, zo gij niet voorneemens waart dezelve naar te koomen?

L A U R E V A L .

Ik meende als toen het te kunnen doen. Gij waart mijne weldoénster: jong, en zonder onderzinding zijnde, wierd ik door dankerkentenis verblind; dan ik werd door liefde en eer verlicht. Laaten wij deswegens niet langer spreken, en berisp mijn gedrag in dezen niet.

Mevrouw DE LOSANGES.

Maar gij hebt mijne dochter uw woord gegeven.

L A U R E V A L .

Dat is zoo... maar zij bezat mijn hart niet.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hebt gij vergeeten, dat eene trouwbelofte u verbindt? dat 'er honderd duizend gulden bepaald zijn, wanneer men niet voldoet aan deeze zijne belofte.

L A U -

LAUREVAL.

Ach! dit juist vertroost mij; ik kan het recht van over mij zelve te beschikken weder in koop; en zal hier over niet aarzelen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Hoe! gij zoudt eene zo aanmerkelijke som betaalen, om u van ons los te maaken?

LAUREVAL.

Ja, mevrouw, ik heb te veel rijkdom en te weinig rust; ik heb dezelve nodig, en kan ze niet te duur betaalen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Gij weigert derhalven de hand van mijne dochter.

LAUREVAL.

Ik heb mijne gantsche ziel voor u open gelegd; meent gij dat ik uwe voorstellen kan aanneemen?

MEVROUW DE LOSANGES.

Neen, mijn Heer. Toen ik u de voorkeur gaf, achte ik u dezelve waardig, dan ik heb mij bedroogen. Gij hebt dus niets anders te doen dan de voorwaarden uwer belofte te vervullen. — De bekendenis, welke gij mij zo even gedaan hebt, doet mij minder berouw hebben.... ik ben 'er van onderricht; dit is genoeg.

LAUREVAL.

Mevrouw!...

Mevrouw DE LOSANGES, *haare gramschap bedwingende.*

Thans kan niets van u, mij vreemd voorkommet. Hij, die zijnen vader in den grond helpt, kan ook

zijne vrienden ongelukkig maaken. Uwe rijkdom heeft u de magt om uw woord te rug te trekken; maar dezelve zal niet in staat zijn uw gedrag te gerstellen. Vaarwel!

A G T S T E T O O N E E L.

L A U R E V A L, *alleen.*

Zij verlaat mij.... en neemt mijn geheim met zich!... Neen, ik zal de dierbaarste miñnares niet verraden! — Door misdaden afgemat, heb ik getracht, het pad der deugd weder te zullen bereiken; haare bekoorlijkheden hebben dikwijls mijne kwellingen verzacht, doch dezelve niet geheel uit mijn hart kunnen rukken; zelfs genot hebbende van de weldaaden, waarmede ik de ongelukkigen belaadde, haal ik een oogenblik adem.... en mij aan de weldaadigheid overgeevende, heb ik gelukkigen gemaakt, zonder het zelfs te kunnen zijn. (*Hij bedekt met zijne twee handen zijn voorhoofd, en blijft in eene diepe mijmering staan.*)

N E G E N D E T O O N E E L.

L A U R E V A L, L A P I E R R E.

L A P I E R R E.

Mijn Heer, ik heb uw boodschap gedaan. (L A U R E V A L *blijft in dezelfde houding staan.*) Ik heb de schepen doorzocht (L A U R E V A L *antwoord niet;* L A P I E R R E *trekt hem bij den arm.*) Mijn Heer!

L A U R E V A L, *bij zich zelven komende.*

Ach.... hebt gij mij niets mede te deelen?

L A

LA PIERRE.

Niets.

LAUREVAL.

Ik kan het niet langer wederstaan! — Is 'er in de haven geen schip binnen gekomen?

LA PIERRE.

Zedert drie dagen, geen enkel; doch, deze nacht zal eene *Zweedfche Corvet* naar de *Indiën* vertrekken.

LAUREVAL.

Ik zal fchrijven!... Ik zal fchrijven! (*Hij wandelt, met groote fchreden, over het tooneel.*)

LA PIERRE, *hem aanziende.*

Arm jongeling!

LAUREVAL.

Geen tijding; hoe worde ik gefolterd! 'Er is voor mij geen rust meer, zo zij niet gevonden worden. (*Hij rust met zijn hoofd op de leuning van een armfioel*)

LA PIERRE, *naar hem toegaande.*

Mijn waarde meester, wees bedaard. (*LAUREVAL haalt zijn zakdoek uit, en houd dezelve voor zijne oogen.*) Gij weent?

LAUREVAL, *opftaande.*Ach! zo gij wist! (*met goedheid*) LA PIERRE?

LA PIERRE.

Mijn Heer?

LAUREVAL.

Leeft uw vader nog?

LA PIERRE, *op een' bedroefden toon.*

Helaas! neen mijn Heer.

LAUREVAL.

Hebt gij hem reeds verlooren!... ik beklaag u. —
Bemindet gij hem?

LA PIERRE, *zeer gevoelig.*

Als mij zelven!

LAUREVAL.

Hebt gij hem nimmer droefheid veroorzaakt?

LA PIERRE, *met vuur.*

Neen, nooit! nooit!... en zo lang hij leefde
gaf ik hem al mijn loon, om tot zijn onderhoud te
dienen.

LAUREVAL, *hem bij de hand vattende,
met nadruk.*

Gij hebt uwen vader wel gedaan! De hemel zal
het u beloonen.

LA PIERRE, *met gevoel.*

Mijn Heer, het was niet uit belang; ik heb
slechts de inspraak van mijn hart gevolgd.

LAUREVAL, *tot zich zelven.*

Hij heeft zijnen vader wel gedaan! — En ik...:
ik! .. Ach ongelukkigen! (*Hij werpt zich in
een' armstoel.*)

LA PIERRE, *naar hem toegaande.*

Mijn Heer!...

LAUREVAL.

Welk een voorbeeld!

LA

LA PIERRE.

Indien ik u troosten konde.

LAUREVAL.

Het is onmooglijk! — ga mijn vriend, laat mij alleen. (LA PIERRE verwijdert zich langzaam.)
Een knecht beter te zijn dan zijn meester! welk eene schande!

TIENDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, CHARLES.

CHARLES, *met een brief in de hand. Hij komt binnen, op het oogenblik dat LA PIERRE, zal heenen gaan.*

Kan men den Heer LAUREVAL spreken?

LA PIERRE, *toont hem zijnen meester, zonder iets te zeggen, bedekt met beide handen zijn voorhoofd, en vertrekt.*

ELFDE TOONEEL.

LAUREVAL, CHARLES.

CHARLES, LAUREVAL *naderende.*

Mijn Heer, zie hier een brief van den Heer DE LUZINCOURT.

LAUREVAL, *opstaande.*

Geef hier.

CHARLES.

Hij laat u verzoeken om hem hier te wachten.

LAUREVAL.

Ik zal hem wachten.

TWAALFDE TOONEEL.

LAUREVAL, *alleen.*

Laat ons zien, wat hij van mij begeert: „ wij
 „ waren op het punt van overvallen te worden. Een
 „ grijsaart, EDMOND genaamd, onlangs uit *Frank-*
 „ *rijk* aangekomen..... (LAUREVAL breekt af
 „ en zegt met aandoening) EDMOND!...
 „ een grijsaart uit *Frankrijk!*... zo het eens?...
 „ laat ons voortgaan — En die in een hutjen buiten
 „ de stad woont, heeft den kapitein van het *Engelsch*
 „ *Esquader*, het welk eenige mijlen van hier ten an-
 „ ker ligt, bij zich ontvangen. Deze heeft eene
 „ tekening van onze vestingwerken gemaakt, en de-
 „ zelve aan zijnen Admiraal gezonden. Men heeft
 „ deszelfs antwoord, het welk naar de wooning des
 „ grijsaarts gezonden wierdt, onderschept: het is
 „ derhalven zeker dat deeze zijne medepligtige is.
 „ De Engelschman is het ontvlucht, men zet hem
 „ na, en ik heb EDMOND in hechtenis doen nee-
 „ men! gij zijt tot voorzitter van den kriegsraad be-
 „ noemd; dezelve zal binnen één uur vergaderen,
 „ en de beschuldigde binnen vier en twintig uren
 „ gevonnist zijn.”

(Met het uiterst gevoel.)

Zie hier dan wederom een ongelukkigen; en
 ik ben het die hem veroordeelen moet! zal ik dee-
 zen zwaarwigtigen post naar eisch kunnen waarne-
 men? O Smartelijk ogenblik voor een gevoelig hart!
 Hoe rechtvaardig, hoe overtuigd een rechter ook zij,
 er

'er is 'er geen die niet ijzen moet, wanneer hij zijnen medemensch moet ter dood doen brengen.

D E R T I E N D E T O O N E E L.

LAUREVAL, DE LUZINCOURT.

D E L U Z I N C O U R T.

Ha! LAUREVAL, ik zocht u. Hebt gij mijnen brief ontvangen?

L A U R E V A L.

Ik heb denzelfen zo even gelezen.

D E L U Z I N C O U R T.

Ik heb de nodige bevelen gegeven: en de Raad zal hier vergaderen.

L A U R E V A L.

Is die grijsaart alleen?

D E L U Z I N C O U R T.

Men zegt dat hij van een zeer bevallig meisje vergezeld wordt.

L A U R E V A L.

En wordt dat meisje ook beschuldigd?

D E L U Z I N C O U R T.

Zij is in de briefwisseling niet genoemd. Het zou dus onbillijk zijn haar haare vrijheid te beneemen. Men zegt dat zij onophoudelijk weent, en den aangeklaagden tractat te verontschuldigen.

LAUREVAL.

Zou men mij van dien wreeden pligt van voorzitter niet kunnen bevrijden?

DE LUZINCOURT.

En waarom zoudt gij dien aanzienlijken post van de hand wijzen? Indien de braave man de misdadigers niet straffe, zouden zij straffeloos hunne schelmstukken begaan.

LAUREVAL.

Ja, indien het verraad beweezen is, verdient die grijsaart den dood; maar zo slechts de minste twijfel in zijn voordeel spreekt, moeten wij hem redden.

DE LUZINCOURT.

Een verraader redden!

LAUREVAL, *met veel nadruk.*

Is hij zulks? Ik verklaar u, dat ik niet, dan op stellige bewijzen, vonnis zal vellen. Vervloekt zij de bloeddorstige rechter, die het bloed zijner natuurgenoooten stroomen doet, zonder het bewijs hunner misdaden in handen te hebben.

DE LUZINCOURT.

Ach! de misdaad van welke wij thans spreken, is maar al te zeer beweezen. Ik begeer geen onrechtvaardig vonnis, mijn vriend. Welk voordeel toch, zou mij de dood van eenen ongelukkigen aanbrengeu? Indien hij schuldig is, moet hij veroordeeld worden; zo niet, red hem, red hem; dit is de wensch van mijn hart. Indien ik door dwaaling, of onrechtvaardigheid, de oorzaak van den dood eens

on-

onschuldigen was, zou 'er voor mij geen geluk
meer zijn. — De tijd verloopt, laaten wij ver-
trekken.

L A U R E V A L.

Welaan. De Hemel geeve dat ik niet verplicht
worde te straffen.

Einde van het eerste bedrijf.

T W E E D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

Mevrouw DE LOSANGES *alleen, in eene diepe
mijmering verzonken, binnen komende.*

Neen, ik kan mijne verontwaardiging niet weêrhouden! LAUREVAL ondankbaar! na dat ik hem begunstigd heb . . . Hij, op wien ik vertrouwde, dat hij een Huwlijk zoude aangaan, hetwelk mij van mijn eigen geluk en dat van mijne dochter moest verzeekeren! . . . Al mijne hoop is verdweenen. — Hoe! niets wederhoud hem; het kost hem niets zijn woord te breken? En tot overmaat van mijn ongeluk zal ik mischien genoodzaakt worden, Mejuffrouw DE LOSANGES haare goederen weder te geeven. Wanneer dat geschied dan ben ik verlooren; en mijne wanhoop zal het overige doen. (*Zij geeft bij de volgende woorden haare wroegingen te kennen.*) Ik ben wel te beklâagen! men deed mij tegen mijnen wil handelen. . . Ik ongevoelige! hoe verre heeft de gouddorst en moederlijke liefde mij gebragt! . . . verleid door een monster, dat ik mijn vertrouwen schonk . . . Indien hij het leven van het kind, het welk ik hem ter hand stelde, in zijne magt ziende, zijne moorddaadige handen eens had uitgestookken! . . . bekwaaam, om eenen slechten raad te geeven, zal hij zulks ook geweest zijn, om eene slechte daad ten uitvoer te brengen! — Hoe worde ik gefolterd! en hoe duur komt de rijkdom te staan, wanneer men dezelve door eene misdaad verkrijgen moet —

D E

DE LUZINCOURT komt niet. — Ik heb hem hier ontbooden om hem het antwoord van LAUREVAL mede te deelen. — Helaas! hoe moet ik in zijn bijzijn bloezen! ik, misdaadige moeder! verdien zulk eene deugdzaamen vriend niet — daar is hij!

T W E E D E T O O N E E L.

MEVROUW DE LOSANGES, DE LUZINCOURT.

MEVROUW DE LOSANGES.

Ach, Mijnheer? koom en verneem de handelwijs van LAUREVAL.

DE LUZINCOURT.

Wat heeft hij dan gedaan?

MEVROUW DE LOSANGES.

Hij is een trouwlooze. Hij breekt zijn woord. Hij wil de som betaalen, die op het niet nakomen van ons verdrag gesteld is, en weigert mijne dochter te trouwen. Wij kunnen aan zijn geluk niets toebrengen, en die wreedaart floort het onze.

DE LUZINCOURT.

Gij moet hem onzijdig beoordeelen. Heeft hij u ook gezegd, dat hij een ander bemindde?

MEVROUW DE LOSANGES.

Ja.

DE LUZINCOURT.

Zie daar zijne verontschuldiging.

MEVROUW DE LOSANGES.

Maar hij verzaakt zijne belofte.

DE LUZINCOURT.

Hij verzaakt die niet; hij had twee middelen om ze te vervullen; indien hij één van dezelve voldoet, hebt gij niets te vorderen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Maar, zal hij zich ooit van de verplichting kunnen ontdoen, welke hij aan mij heeft?

DE LUZINCOURT.

Vorder dezelve niet, want als dan zou hij ze u niet meer verschuldigd zijn.

MEVROUW DE LOSANGES.

Wie zou hem hier van kunnen bevrijden?

DE LUZINCOURT.

Gij zelve, indien gij hem uwe weldaaden verwijt.

MEVROUW DE LOSANGES.

Verdedig hem niet; 'er zal misfchien ook een tijd koomen, dat gij u, over hem, zult te beklagen hebben. Ondankbaar jegens zijn weldoenster, kan hij het ook omtrent zijnen begunstiger worden. Want in 't kort gezegd, hij is u alles verplicht. Zijn geheel bestaan is uw werk.

DE LUZINCOURT.

Ik zal mij wel wachten om mij dit te herinneren.

MEVROUW DE LOSANGES.

Waarom?

DE LUZINCOURT.

Om dat zulks hem het recht zoude geeven, om hetzelfde te vergeeten.

Me.

Mevrouw DE LOSANGES.

Raad hem dan toch om zijne beloften naar te koomen.

DE LUZINCOURT.

Ik, hem raaden eene verbintenis aan te gaan, welke de goedkeuring van zijn hart niet wegdraagt? Neen, dan ware ik zijn vriend niet.

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij zoudt hem onder het oog kunnen brengen, dat het sebitterendst aanzien

DE LUZINCOURT, *met zeer veel vuur.*

Neen, Mevrouw, eene eeuwige verbindtenis moet door het hart, en niet uit eerzucht worden aangegaan. Wee hem! die zich verbindt, om zich te verrijken! wat kunnen van eene dusdanige, door geldzucht aangegaane verbintenis, de gevolgen zijn? Zonder vriendschap, zonder tederheid voor elkanderen te gevoelen, zijn de echtgenooten twee vreemdelingen die elkanderen naauwlijks kennen, en welke schatten opeenstapelen, welke tot hunne oneenigheid dienen moeten. Zij zijn rijk, maar niet gelukkig. Hunne inborst, smaak, denkwijze, niets komt overeen; zonder liefde gehuwd, leven zij afgezonderd en eindigen met elkanderen te verfoeijen; door het belang vereenigd, scheid hen de tweedracht van een; gedwongen zijnde elkanderen te vermijden, word bunne woning hen haatlijk, zij zoeken in de sebitterendste vermaakten een geluk, het welk voor hen niet bestaanbaar is. Na alles doorgebracht te hebben, doet zich de behoefte al ras gevoelen; nu worden zij door niets wederhouden: de man verliest zijne zeden, de vrouw vergeet haare pligten, en beider ondergang is

is zeeker. De kinderen, slachtöfvers eener kwa-
lijk gekoozene verbindtenis, bloozen over hunnen
naam; vinden zich zonder bestaan, zonder middelen,
en vervloeken hunne geboorte. Getuigen van alle
deze onheilen, berouwt het de ouders, dit verfoei-
lijk huwlijk te hebben aangegaan; maar het is te
laat, het kwaad is geschied, en 'er blijft niets
meer overig dan van droefheid te sterven.

Mevrouw DE LOSANGES.

Intusfchen keurde gij LAUREVAL's verbind-
tenis met mijne dochter goed.

DE LUZINCOURT.

Zo lang hij 'er in toestemde; dan, hij weigert
dezelve, en wat zal ik hier tegen inbrengen? Indien
ik, door hen tegen hunnen zin aan elkanderen te
verbinden, oorzaak van hun ongeluk was, zouden
zij mij zulks hierna kunnen verwijten. 'Er zijn
duizend omstandigheden waarin men zijnen vriend
kan raadpleegen; maar voor het huwlijk, die ach-
tenswaardige band, die niet dan door het graf
moet verbroken worden, gelden geene raadgeevin-
gen, geene vrienden; 't is het hart alleen, dat
men raadpleegen moet.

Mevrouw DE LOSANGES.

Wel nu! laat hij zich zelve raadpleegen; en zo
hij volhard, zal misfchien een proces....

DE LUZINCOURT.

Wacht u wel hem voor den rechter te roepen!
wat zoud gij hier bij winnen? Indien LAUREVAL
in het ongelijk wierd gesteld, zou uwe dochter
ongelukkig en uw schoonzoon uw vijand zijn;
zoud gij als dan meenen, hun geluk en het uwe
bevorderd te hebben?

Me.

Mevrouw DE LOSANGES.

Vervoeg u bij LAUREVAL, spreek hem, en....

DE LUZINCOURT.

Neen, ik wil van alles onkundig zijn. Een derde zou slechts dienen om ulieden meer te verbitteren en niet te bevredigen. Gij hebt verstand, en het is thans het oogenblik om het zelve te gebruiken.

DERDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, CHARLES.

CHARLES.

Een vreemd meisje vraagt naar mijn Heer den Gouverneur.

DE LUZINCOURT, *gemelijk.*

Ik kan haar nu niet spreken.

CHARLES, *in eene smeekende houding.*

Zij zegt: dat zij ongelukkig is, en u om hulp kooft smecken.

DE LUZINCOURT.

Zij heeft hulp noodig! (*met goedheid.*) laat haar binnen koomen, ik zal haar hooren.

CHARLES gaat naar het zijfcherm, wenkt ROSALIDE om binnen te koomen, en vertrekt.

VIERDE TOONEEL.

DE LUZINCOURT, MEVROUW DE LOSANGES,
 ROSALIDE. (DE LUZINCOURT staat in het
 midden, MEVROUW DE LOSANGES aan zijne
 linker, en ROSALIDE aan zijne rechter-
 hand, aan welke zijde de laatste ook
 op het tooneel kooft.)

ROSALIDE, *weenende.*

Ach! mijn Heer, heb medelijden met mijne
 smert, en bevredig mijne wanhoop.

DE LUZINCOURT, *vriendelijk.*

Wat begeert gij?

ROSALIDE.

Recht en mededogen.

DE LUZINCOURT.

Wat eischt gij?

ROSALIDE.

De vrijheid van den grijsaart, wien gij naar den
 kerker hebt doen sleepen. Dult niet dat hij onder-
 drukt worde, toon u rechtvaardig en wees den toe-
 vlucht der ongelukkigen.

DE LUZINCOURT.

Hij is beschuldigd, en zijn leven staat niet meer
 in mijne magt.

ROSALIDE, *met nadruk.*

Wacht u wel zijne beschuldigers te gelooven!
 Valsche aanbrengrers zijn de geesfels van het menschen-
 dom, en de schandvlekken der maatschappij.

D E L U Z I N C O U R T.

Zijt gij de dochter van EDMOND?

R O S A L I D E.

Helaas! De Hemel heeft mij dat geluk onthouden! Ik wierd door wreedaartige ouders verlaaten, en offchoon hij mij het leven niet schonk, heeft hij mij herzelve behouden; dit immers weegt tegen het andere op.

Mevrouw DE LOSANGES, *ter zijde met drift.*

Hij is haar vader niet!

D E L U Z I N C O U R T.

En waardoor zijt gij zoo naauw aan hem verbonden?

R O S A L I D E.

Door vriendschap, rampspoed en erkentenis.

D E L U Z I N C O U R T.

Hoe is uw naam?

R O S A L I D E.

ROSALIDE is die welken hij mij gegeven heeft.

D E L U Z I N C O U R T.

Waarom staat het niet in mijne magt, van de beschuldiging tegen den grijsaart ingebragt, onkundig te zijn; alsdan zouden uwe smeekingen niet vruchteloos weezen; maar zijn misdaad is groot, en de wet. . .

R O S A L I D E, *met vuur.*

Moet den schuldigen treffen, en niet den onschuldigen! Ik ken EDMOND; hij is tot geen schelmstuk bekwaam.

D E L U Z I N C O U R T

Ach! ik wenschte dat het zoo ware. Maar troost u, en maak op mijne weldaaden staat.

R O S A L I D E.

Mij troosten, daar mijn vriend zal omkoomen? Hoedaanig uwe weldaaden ook wezen mogen, zullen zij mij ooit de zijne kunnen doen vergeeten? Neen, indien ik in staat ware het aandenken zijner goedheid te verliezen, dan zou ik mij de uwe onwaardig maaken.

D E L U Z I N C O U R T.

Ik gevoel uwe nauwgezetheid; ik wil u ondersteunen en niet vernederen. Mijn ambtsbediening en natuurlijke neiging, maaken mij den vader der ongelukkigen: ik geef hen zonder hoogmoed, zij kunnen dezelve zonder bloezen aanneemen.

R O S A L I D E.

Indien gij edelmoedig zijt, geef mij dan mijnen weldoener weder, of doe mij met hem in denzelfden kerker opsluiten.

D E L U Z I N C O U R T, *met nadruk.*

De kerkers zijn voor de misdaad, en zoo lang het van mij afhangt, zullen zij nimmer de verblijfplaats der onschuld zijn. — Gij zijt ongelukkig, en ik ben u mijnen bijstand en bescherming verschuldigd: neem dezelve aan, gij zult zien dat wij rechtvaardige mannen en geen bloeddorstige Rechters zijn; dat wij de misdaad kunnen straffen en de deugd beschermen.

R O S A L I D E, *weenende.*

Ach! wat kunt gij mij aanbieden, zo gij mij
mij-

mijnen weldoener ontneemt? — Zou ik eene plaats kunnen bewoonen, welke gij met zijn bloed bevochtigd had? Te vergeefsch zouden mijne traanen er de sporen van trachten uittewisfchen. In het diepst van mijn hart zou uwe onrechtvaardigheid gegraveerd zijn! . . . Wacht u wel, u zelve te bedriegen: het verlies van zijn leven zal misfchien de kwelling van het uwe veroorzaaken.

DE LUZINCOURT, *met zachtheid.*

Stel u gerust. Om u alle reden tot klaagen te ontnemen, zal ik zijnen Rechter hier doen komen om u te overtuigen: gij zult hem hooren, en ik durve mij vleijen, dat gij, na hem gesproken te hebben, mij geene verwijtingen meer zult kunnen doen

ROSALIDE, *befchroomd.*

Ach! Mijn Heer, vergeef.

DE LUZINCOURT, *met de uiterfte vriendelijkheid.*

Ik zou zeer onbillijk zijn, indien de uitdrukking der fmert mij beledigen konde! Ik heb slechts uw ongeluk gezien, en bij een gevoelig mensch moet eigenliefde voor menschlijkheid onder doen. (*Hij vertrekt.*)

V I J F D E T O O N E E L :

Mevrouw DE LOSANGES, ROSALIDE, *met haar neusdoek haar aangezicht bedekkende.*

Mevrouw DE LOSANGES.

Stel u gerust mijn kind, indien gij de weldaaden
C 3 van

van den Gouverneur mogt van de hand wijzen,
biede ik u de mijne aan.

ROSALIDE, *weenende.*

Ach, mevrouw!

MEVROUW DE LOSANGES.

Ik stel belang in u, en uwe opvoeding spreekt
ten uwen voordeele. Wat toch kan u tot deezen
beklaagenswaardigen toestand gebragt hebben?

ROSALIDE.

De goudorst eener wreedaartige stiefmoeder.

MEVROUW DE LOSANGES, *ter zijde.*

Wat hoor ik! (*Overluid.*) Welk land zag u ge-
booren worden?

ROSALIDE.

Dit, waar wij ons thans bevinden.

MEVROUW DE LOSANGES.

Kent gij die geenen, aan welken gij toebe-
hoord.

ROSALIDE.

Ik weet slechts hun naam; en vrees maar al te
zeer, dat zij mij niet zullen willen herkennen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Waarom?

ROSALIDE.

Als men in het ongeluk is, kennen u uwe ou-
ders niet; zij hebben mij in mijpe kindschheid ver-
worpen, en zouden zij mij dan in tegenspoed goed-
gunstig willen zijn?

Me-

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij moet hen om bijstand vraagen.

ROSALIDE, *met kragt.*

Ik heb minder hun bijstand, dan wel hunne braafheid van nooden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Waarom hebt gij dan de reis herwaards ondernomen?

ROSALIDE.

Om onder het geleide van den grijzen EDMOND, de goederen mijns vaders te rug te eischen; wij staken de zeeën over, en vinden het onrecht en den dood.

Mevrouw DE LOSANGES, *ter zijde.*

De goederen haar's vaders. (*Overluid.*) Verhaal mij uwe ongelukken, en zijt verzeekerd dat ik al wat in mijn vermoogen is, zal aanwenden, om dezelve te verzachten.

ROSALIDE, *aarzelende.*

Mevrouw! . . .

Mevrouw DE LOSANGES, *op een' vriendelijke toon.*

Spreek, kind lief, ik wil alles weeten, en beschouw mij als uw beste vriendin.

ROSALIDE.

Deeze naam vereert mij; maar gij schijnt mij toe zo gevoelig te zijn, dat ik u niet gaarne wil bedroeven. Gij zoudt mij mischien niet zonder traanen te storten kunnen aanhooren.

MEVROUW DE LOSANGES.

Wat is daar aan gelegen! Men moet nooit berouw hebben over de traanen, welken ongelukkigen ons doen storten.

R O S A L I D E.

Verneem dan hoe zeer ik vervolgd wierd. — Bij mijne geboorte verloor ik mijne moeder; mijn vader ging eene nieuwe verbindtenis aan, en stierf eenigen tijd daarna. . . Zie daar de oorzaak van alle mijne rampen! Mijne stiefmoeder, haare dochter, ten koste mijner bezittingen, willende verrijken, verbande mij voor altoos. Een kind aan de gierigheid opgeofferd, en het slachtoffer eener onbarmhartige stiefmoeder zijnde, wierd ik reeds van mijn wieg af, uit het vaderlijk huis verstooten: en toen mijne oogen het licht zagen, zag ik niets dan kommer, ellende en den dood in het verschiet. Deze hebzuchtige vrouw, had de zwakheid zich te laten bestuuren door het uitvaagsel aller mannen; en aan deezzen ellendigen, die de zorg van mijnen ondergang op zich nam, wierd ik toebetrouwd. In *Frankrijk* gekomen zijnde, koos hij een afgeleegen verblijf, en wist mij aan elks oogen te onttrekken, . . . Toen schreef hij in eenen brief aan mijne ontaarte moeder, dat ik niet meer leefde, en deed mij dus voor dood doorgaan, toen ik nauwlijks gebooren was.

MEVROUW DE LOSANGES.

Gij doet mij ijzen! . . . vaar voort.

R O S A L I D E.

Mijn verdichte dood liet mijne vijandin in alle mijne bezittingen; maar haar medepligtige meende haar dezelve met zekerheid te moeten doen genieten. . .

ten. . . niets was gemakkelijker. Hij deed een langzaam en smertelijk vergif in mijnen boezem sluipen!

(Mevrouw DE LOSANGES, geeft haare verontwaardiging te kennen.)

Gij beeft! . . . heb moeds genoeg mij te hooren.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoe toch zijt gij het ontkoomen?

ROSALIDE, met veel kragt.

Door een wenk des hemels, die de misdaad nooit ongestraft laat. — De ontmenschte schurk, die zoo veele gruwelen had op één gestapeld, wierd in een geschil door verscheidene steeken doorboord. Toen hij nu zag, dat hij de vruchten zijner misdaad niet zou kunnen sijnaken; wilde hij dezelve ontdekken en mij trachten te redden. Ten dien einde zond hij om EDMOND, die de vriend mijn's vaders geweest was, en riep, zodra hij denzelven zag aankomen, uit: „red dit kind, het wordt door vergif van een gescheurd.” — Daarop gaf hij met eene beevende hand denzelven eenige papieren over, en dat monster stierf in de woede der wanhoop. De goede EDMOND zag mij, in een hoek van dit afschuwelijk verblijf stervende liggen, nam mij, door medelijden bewoogen in zijne armen, bevochtigde mij met zijne traanen, verdreef het vergif, hetwelk door mijne aderen stroomde, en mij het leven weder schenkende, gaf hij mij aan het ongeluk terug.

Mevrouw DE LOSANGES, ten uitersten ontsteld.

Rechtvaardige Hemel! wat heb ik gehoord? (drifzig) Zoudt gij het? (zich weêrhoudende) Uw verhaal

haal heeft mijn hart ontrust. (*Zij blijft in de uiterste verlaagenheid staan.*)

ROSALIDE.

Zijt gij getroffen? Ach! hoe zeer, moct gij die verachtelijke vrouw haaten, die om het bezit haarer goederen, een zwak schepseltjen in den morgenstond van haar leven smooren dedd. Want wat toch was mijn misdrijf? Was het mijne geboorte, die mijnen ondergang veroorzaakte? Neen, het waren mijne rijkdommen; ik heb u alles bekend, beklaag mij en beoordeel haar.

Mevrouw DE LOSANGES, *verward.*

Wat zal ik u kunnen zeggen?

ROSALIDE.

Vergeef het mij dat ik u bedroefd heb: gij zijt gevoelig en medelijdend . . . helaas! waarom bezat mijne moeder uw hart niet.

Mevrouw DE LOSANGES, *van haare verwarring te rug koomende, met drift.*

Uwe stiefmoeder gaf nooit bevel tot die gruwel-
daad . . . zulks kan niet zijn, en ik ken 'er haar
ook niet bekwaam toe.

ROSALIDE, *met gevoel.*

Behaagde het den hemel! . . . Ik verlang niets
meer, dan haar onschuldig te vinden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Zij is het, zonder twijffel! — Maar hoe is de
naam van' uw vader?

ROSALIDE.

Mevrouw, die naam is een groot geheim, het
welk

welk ik bewaaren moet! Denk dat er mijn leven en bezittingen van afhangen. Indien mijne stiefmoeder onderricht wierd, dat ik hier was gekoomen, om mijne rechten te doen gelden, zou zij tot uitersten kunnen overslaan. . .

MEVROUW DE LOSANGES.

Vrees niets van haar, ik zal u beschermen. . . . maar ik herhaale het, zeg mij, hoe is de naam van uw vader?

ROSALIDE.

DE LOSANGES!

MEVROUW DE LOSANGES, *wanhoopeud ter zijde.*

Zie daar het geen ik vreesde, en alles is verloorren. (*Zij werpt zich in een armstoel, en bedekt haar gelaat met haaren neusdoek.*)

ROSALIDE, *verwonderd.*

Wat deerd u, Mevrouw?

MEVROUW DE LOSANGES, *zich beavingende.*

Niets. . . niets. — En met welk een oogmerk zijt gij hier gekoomen?

ROSALIDE, *teder.*

Ik koom eene moeder zoeken.

MEVROUW DE LOSANGES, *onthutst.*

Gij zult haar mischien vinden, meer te beklagen dan gij zelve.

ROSALIDE, *driftig.*

Zoud gij haar kennen? Ach! spreek: indien zij rijk is, is zij mij mijne goederen verschuldigd; is zij arm, dan beu ik haar mijnen bijstand verpligt.

Me-

Mevrouw DE LOSANGES, *opstaande.*
 Ach! ik lijde te veel! . . . ik moet. . .

Z E S D E T O O N E E L .

DE VOORIGEN, LA PIERRE. *(het binnen
 koomen van LA PIERRE, moet op den
 juisten tyd geschieden.)*

L A P I E R R E .

Mijn meester vraagt naar een meisje, hetwelk
 zich bij Mevrouw DE LOSANGES bevindt. *(Hij
 vertrekt.)*

ROSALIDE *den naam van Mevrouw DE LO-
 SANGES hoorende, geeft een gil en werpt
 zich aan haare voeten.*

Ach! zijt gij Me. . . .

Mevrouw DE LOSANGES, LAUREVAL ziende
 binnen koomen, houd haar zakdoek tegen
 den mond van ROSALIDE, en belet haar
 voort te spreken; zulks moet zeer
 schielijk geschieden en eene groep op-
 leveren.

Zwijg; ik beveel het u.

Z E V E N D E T O O N E E L.

D E V O O R I G E N , L A U R E V A L.

LAUREVAL, *blijft op den agtergrond van het tooneel, en schijnt diep in gedachten te zijn.*

MEVROUW DE LOSANGES, *vaart, zich naar*

LAUREVAL, *wendende, voort.* ROSA-

LIDE *rust met haar hoofd op de hand*

van Mevrouw DE LOSANGES, zoo

dat LAUREVAL haar gelaat niet zien kan.

Gij ziet haar aan mijne voeten, die om het ontflag van den aangeklaagden grijsaart smeekt. (*Tegens ROSALIDE*) Mijn Heer is de geen, van wien gij alles hoopen moet. Stel hem uw verzoek voor; vervoeg u daarna weder bij mij, en denk dat ik u mijne vriendschap beloofd heb. . . (*Zeer zacht.*) Bewaar vooral uw geheim! belooft gij het mij?

ROSALIDE, *zacht.*

Ik zweer het u, bij mijne eer!

MEVROUW DE LOSANGES.

Sta op, ik zal u wachten en mij op uwen eed verlaten. (*Ter zijde in het heen gaan.*) Ik zegpraal zo het geheim verzwegen word. (*ROSALIDE zet zich in een armstoel, en rust met haar hoofd op de tafel; Mevrouw DE LOSANGES groet LAUREVAL in het heen gaan, en wenkt hem ROSALIDE te gaan spreken.*

A G T.

AGTSTE TOONEEL.

ROSALIDE, LAUREVAL.

LAUREVAL, *zachtjens naderende.*

Mejuffrouw!... Wat is zij bedroefd! Vermits mijn heer de Gouverneur mij de oorzaak uwer komst heeft medegedeeld. . .

ROSALIDE, *zonder hem aan te zien.*

Ik kan van mijne verwondering niet bekoomen!
Wat staat mij te wachten?

LAUREVAL, *ontroerd.*

Welk eene stem doordringt mijne ooren?

ROSALIDE.

Helaas! wat zal 'er van mij worden?

LAUREVAL.

Indien ik mijn hart geloof gaf! Mejuffrouw, hoor mij. . .

ROSALIDE.

Geef, geef mij mijnen weldoener weder.

LAUREVAL.

Ja, ik zal hem u wedergeeven, indien mij zulks mogelijk is; gij kunt alles van zijnen Rechter verwachten.

ROSALIDE *staat op en ziet* LAUREVAL.

Vermits gij zijn Rechter zijt. (*Met een ijsfelijke gil.*) Hemel! . . . LAUREVAL! (*Zij valt weder in den armstoel*)

LAUREVAL, *zich aan haare voeten werpende.*

ROSALIDE! . . . ô Noodlot! door welk geluk hebt gij ons bij den anderen gevoerd! (*Hier moes LA FLEUR over het Tooneel gaan, en LAUREVAL en ROSALIDE ontdekken.*)

ROSALIDE.

Zijt gij het wel. . . . LAUREVAL! en gij zegent het noodlot!

LAUREVAL.

Indien ik nog uw hart bezit, moet ik het voor altoos zegenen.

ROSALIDE *staat op, en zegt met nadruk.*

Verdenk mijne trouw niet, ik heb mij niets te verwijten; doch gij kunt niet even het zelfde van u zeggen.

LAUREVAL, *met geestdrift.*

ROSALIDE bemind mij, er bestaat voor mij geen onheil meer.

ROSALIDE *op eenen nadrukkelijken toon.*

Gij zijt verre af van dat te voorzien, het welk u boven het hoofd hangt.

LAUREVAL.

Er ontbreekt mij niets dan mijn vader, alsdan kan ik alles trotseeren. Zeg mij, wat is er van hem geworden?

ROSALIDE, *met nadruk.*

Wacht u wel mij naar hem te vraagen.

LAUREVAL, *schielijk.*

Waarom?

ROSALIDE, *met wanhoop.*

Uw vader, naar wien gij mij vraagt. . .

LAUREVAL, *verschrikt en met drift.*

Wel nu! waar is hij?

ROSALIDE, *op een ijslijken toon.*

In den kerker, op het punt van door u veroordeeld te worden.

LAUREVAL, *met afgrijzen.*

Door mij! Rechtvaardige hemel!

R O S A L I D E.

Zie daar zijn lot, gij kunt over het uwe oordeelen.

LAUREVAL *buiten zich zelve.*

Ik bezwijk; de blixem zou mij minder getroffen hebben dan deeze ijsfelijke bekendtenis! Mijn vader zucht in ketenen, en zal door de handen van zijnen zoon omkoomen? ô Hemel! Stel u met deezen slag te vreedden; geniet uwe wraak, en vergeef mij mijne gruweldaaden.

ROSALIDE, *verwonderd, en vervolgens op den voorgrond van het tooneel koomende om haare bede te doen.*

Wat zegt gij? . . . Welk eene taal? . . . LAUREVAL zou veranderd zijn? Hemel! . . . heb mededogen met zijne kwellingen, indien zijn hart deugdzzaam is, verhoor mijn gebed en schenk hem vergeeving.

L A U R E V A L.

Beklaag mij, ik heb het noodig. De Hemel wreekt zich. Mij de schande en het ongeluk mijns vaders voor oogen te stellen is, als of mij gezegd wierd:

Zie

zie daar uwe misdaden! Benceem hem het leven, om hem van de kwellingen te bevrijden, welke gij hem veroorzaakt hebt, en sneev' daarna zelve. ò Hemel! ik zal aan uw vonnis voldoen.

ROSALIDE *vat de hand van LAUREVAL,*
en zegt op een' nadruklijken toon.

Gij wildt sterven zonder uwen vader te redden? . . . Uwe mijmering verblind u; behoud uwe rede, en laat uwe wroegingen daar.

LAUREVAL *van zijne mijmering bekoomende.*

Welk een lichtstraal! . . . het is genoeg.

ROSALIDE, *schielijk.*

Wat zal 'er eindelijk van hem worden?

LAUREVAL.

Hoe kan ik zulks voorzien? Ik kan immers de werking der wet niet belemmeren.

ROSALIDE.

De wet? . . . Ongelukkige! Hij is uw vader!

LAUREVAL, *met zeer veel drift.*

Ja, doch indien ik hem spaarde, zou men mij beschuldigen van in de Saamenzweering te deelen, en wij zouden beiden omkoomen. — Het geen mij de meeste wanhoop veroorzaakt, is dat de waarschijnlijkheden teegen hem zijn. — Zeg mij de waarheid, zou hij schuldig zijn?

ROSALIDE.

Gij kent zijne deugd, en kunt hem verdenken? Gij zijt niet waardig zijn zoon te zijn.

L A U R E V A L.

Binnen weinige uren zult gij mij beter beoordeelen. Zijn aangenoomen naam, zal mij in het plan, het welk ik beraamd heb, van zeer veel dienst zijn. Doch zo hij zijn' waaren naam opgeeft, is al onze hoop verdweenen.

R O S A L I D E.

Dien zal hij niet opgeeven. Hij heeft mij gezegt, dat hij, tot het einde deezer zaak, onbekend wilde blijven.

L A U R E V A L.

Alsdan zal ik mijn oogmerk kunnen bereiken! Ga ROSALIDE, vóór het einde van deezen dag zal ik u noodzaaken mij te beklagen en hoog te achten.

N E G E N D E T O O N E E L.

D E V O O R I G E N , L A F L E U R .

L A F L E U R *tegen* R O S A L I D E .

Mejuffrouw, volg mij; mevrouw DE LOSANGES vraagt naar u. (*Hij wacht haar op den achtergrond van het Tooneel.*)

L A U R E V A L , *verwonderd.*

Mevrouw DE LOSANGES? . . . Wat begeert zij van u?

R O S A L I D E , *zeer zacht.*

Ik kan u zulks niet zeggen. . . . men bespied ons. — Zodra het mij zal geoorloofd zijn te spreken, zal ik u ook mijne kwellingen ontdekken . . . ik vergeet mijne eigene rampen, om mij slechts met

met de uwen bezig te houden — Vaarwel; denk aan uwen vader, raadpleeg uw hart, en doe uw pligt. (*Zij vertrekt, en LA FLEUR volgt haar.*)

T I E N D E T O O N E E L.

L A U R E V A L.

Wreedaartig noodlot! is het eindelijk genoeg; en zal uwe woede hier mede bevreemdigd worden? — Ô Mijn vader, mijn vader! wat zal uw lot zijn? — Er blijft mij geen middenweg open, men moet mij ontslaan; alles wil het, en de wet zou er mij toe noodzaaken; hij is mijn vader en ik kan tegen hem geen vonnis vellen. — Vertoef, LAUREVAL, wat gaat gij doen? Om hem van meerder dienst te zijn, moet gij den post, welke u is toebetrouwd, behouden. — Indien ik, na zijne beschuldiging onderzocht te hebben, zijne onschuld niet aan den dag kan leggen, dan maak ik mij bekend; het proces wordt van geene waarde, ik win tijd en stel alle mijne poogingen in het werk, om hem te redden. — Welaan, laaten wij ons zelven onderrichten, en ons de hoogachting van anderen waardig maaken. Ja ik zal de strengste aller Rechteren schijnen, en de tederste aller zoonen zijn.

Einde van het tweede bedrijf.

D E R D E B E D R I J F.

Het tooneel verbeeldt de gehoorzaal van den Gouverneur. Aan het eerste scherm ter linkerzijde van den speeler is eene groote, met groen laken overdekte tafel. Aan dezelve zijde staat een klein tafeltjen, voor den FOURIER, die den post van schrijver waarneemt; hetzelfde staat in eene rechte lijn met, doch eenigzins verwijderd, van de groote tafel. Er zijn in een halfroond eenige armstoelen voor de Rechters van den Krijgsraad geplaatst. Ter rechterzijde van den speeler staat een zitbankjen voor den besuldigten.

E E R S T E T O O N E E L.

MEVROUW DE LOSANGES, LA FLEUR.

Mevrouw DE LOSANGES, *schielijk binnen koomende.*

Zal de Heer LAUREVAL hier koomen?

LA FLEUR.

Ja, Mevrouw.

Mevrouw DE LOSANGES, *ter zijde.*

Ik moet hem spreken, en van hem weeten of ROSALIDE in het rechtsgeding van haaren geleider is ingewikkeld. (*Overluid.*) En LAUREVAL lag aan de voeten van het vreemde meisjes?

LA

L A F L E U R.

Zo als ik u gezegt heb, hij deed haar de tederste uitdrukkingen, en. . .

MEVROUW DE LOSANGES.

Wat doet zij thands?

L A F L E U R.

Zij weent. Men heeft haar gezegd dat de krijgsraad hier zou gehouden worden: zij wil volfrekt haaren vriend koomen zien. Zij is op u ten uitersten vertoornd, en beklaagt zich overluid, over het bevel, het welk gij gegeven hebt van haar niet uit te laten gaan. Niets kan haar weêrhouden; zij kooft.

MEVROUW DE LOSANGES, *met drift.*

Ga, vlieg, belet haar beneeden te koomen, en volg stiptelijk het bevel, hetwelk u gegeven is. (L A F L E U R *vertrekt.*)

T W E E D E T O O N E E L.

MEVROUW DE LOSANGES.

Ik kan er niet langer aan twijffelen, ROSALIDE is dat onderlooze meisje, waarop LAUREVAL zoo verliefd is, zij is de oorzaak van het ongeluk mijner dochter en zal die van mijnen ondergang zijn. — Welke zijde zal ik kiezen? — Zij is bij mij in zekere bewaaring, haare onbescheidenheid kan mij geen nadeel doen. . . ik zal haar van hier verwijderen. Een eerlijk bestaan zal haar te vreden stellen, en. . . (door *wroeging ontrust.*) wat durf ik onderneemen! — Is het mogelijk, dat ik ten tweede maale? . . . (Zij *neemt haare voorige houding*

weder aan.) Ja, de vrees van haar in eene misdaadige zaak betrokken te zien, en de schaamte om zelve tot armoede te vervallen, doen mij alles te boven koomen. (*Met zeer veel nadruk.*) Zou ik nog moeten? . . . Ik word door wroeging en eerzucht beurtelings bestreedend! doch de noodzaaklijkheid vordert het, dezelve is onwederstaanbaar, en behaalt de overhand; doch het is ondanks mij zelve dat ik gedrongen word haar te gehoorzaamen. — (*ROSALIDE ziende aankoomen.*) Wat zie ik?

D E R D E . T O O N E E L .

Mevrouw DE LOSANGES, ROSALIDE,
LA FLEUR.

ROSALIDE, *gevolgd van LA FLEUR en
nog een ander bediende.*

Eene ongelukkigen, die haaren weldoener koont verdedigen, of in zijn lot deelen.

Mevrouw DE LOSANGES, *tot de bediendens.*

Verwijder u, doch ga niet te verre, binnen weinige oogenblikken zal ik u eenige bevelen te geeven hebben. (*De bediendens verwijderen zich, door de middendeur.*) Gij zijt zeer onvoorzichtig, wanneer gij u van daag vertoond zoud gij mijnen en uwen goede naam bloot stellen.

R O S A L I D E .

Al moest ik voor EDMOND mijn leven blootstellen, ik zou niet aarzelen! . . . Maar, mevrouw, had ik immer zulk eene wreedaartige behandeling van u durven verwachten? Ik bewaar uw geheim, en men beneemt mij mijne vrijheid; men

we-

wederhoudt mij. . . Men dreigt mij zelfs; ik ben genoodzaakt geweld te gebruiken, om den grijs-aart, die buiten mij geene ondersteuning heeft, ter hulpe te snellen; en dit alles zou op u bevel geschieden?

(Mevrouw DE LOSANGES, op een toon van gezach.)

Voorzeker; en moest gij hetzelfde overtreden? Die man, wien gij durft verdedigen, is overtuigd den Staat verraaden te hebben. . . en zo gij zelve eens mede. . . .

ROSALIDE, met drift en afgrijzen.

Ga niet voort! . . . ik ben verlooven zo gij mij beschuldigt. . . . (Met verontwaardiging.) Ik vrees her, en herken u. Vaarwel, mevrouw.

Mevrouw DE LOSANGES, haar tegenhoudende.

Waar wilt gij naar toe?

ROSALIDE, weenende.

Eene verblijfplaats en beschermers zoeken.

Mevrouw DE LOSANGES, verschrinkt.

Beschermers, zegt gij?

ROSALIDE.

Ja, ik heb dezelve nodig, wyl ik geene moeder kan vinden.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoel kunt gij zulks in dit doodelijk tijdstip van haar verwachten?

ROSALIDE.

In dit tijdstip juist moest zij mij haare armen toe-

reiken. Ik lijde zonder het verdiend te hebben, dit weet gij, mevrouw!

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik u erkennen in een oogenblik, dat de grijsaart, die u herwaards geleide, de straf zijner misdaad staat te ontvangen?.... Neen.

ROSALIDE, *ondanks zich zelve door gram-
schap weggesleept.*

En gij zijt het, die hem met eene misdaad durft bezwaaren, gij?.... Daar ik de uwe vergeet, om u dezelve niet te verwijten.

Mevrouw DE LOSANGES.

Wat durft gij mij zeggen?... Beef over uwe roekeloosheid!

ROSALIDE, *verontwaardigd.*

Gij hebt mij dan uw geheim doen bewaaren, om uw ijslijk werk te voltooijen?..... Gij hebt mij bedroogen, vrees mij!

Mevrouw DE LOSANGES.

Wat maakt u zo stoutmoedig?

ROSALIDE.

Uwe harde behandeling.

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij kent LAUREVAL, misschien hebt gij aan hem ontdekt?.....

ROSALIDE

Ik ken LAUREVAL, heb mij mijnen eed herinnerd, en hem niets ontdekt. Gij hebt van mijne ligtgeloovigheid een misbruik gemaakt, heeden moet ik

ik mij tegen u verzetten. Evenwel zal ik niets vorderen, dan het geen mij toekomt. Wat de kwellingen betreft, welke gij mij berokkend hebt, ik wil mij over dezelve niet wreken.... Gij voert den naam mijns vaders, ik moet denzelven geen oneer aandoen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Gij kunt mij zulks niet wijs maaken; zo even waart gij zo onderdanig en ondergeschikt.... Zonder de raadgevingen van LAUREVAL... (ROSALIDE geeft haare verwondering te kennen.) Ik weet uwe verstandhouding. Gij bemint hem, doch hij beminde u nooit.

ROSALIDE.

Ik kan zulks niet gelooven! hij bemind mij: ik ben ongelukkig; en zo hij enig gevoel van eer heeft, kan hij mij niet trouwloos zijn.

MEVROUW DE LOSANGES.

Indien ik u, door een eigenhandig geschrift van LAUREVAL overtuigde, dat hij voor mijne dochter de oprechtste liefde gevoelt.... wat zoud gij mij als dan kunnen andwoorden?

ROSALIDE, *ontroerd.*

Wat ik zou andwoorden?... Wel.. Neen: het is niet mogelijk!

MEVROUW DE LOSANGES, *haar de trouwbelofte van LAUREVAL gegevende.*

Neem aan.... en zie hetzelfde.

ROSALIDE, *het papier aanneemende.*

Zou het waar zijn?... leezen wij: „Met toestemming van de achtenswaardigste aller moeders, „beloove ik aan Mejuffrouw SOPHIA DE GER-

„COURT, Dochter van MEVROUW DE LOSANGES,
 „mijn lot door de banden des huwelijks met het
 „haare te vereénigen. Dat, indien ik bij toeval
 „meinédig mogt worden... de betaaling van hon-
 „derd duizend guldens, mijne straf zal zijn. Dee-
 „ze voorwaarde zal wederkeerig plaats hebben...
 „zijnde hier van tusfchen ons een dubbel affchrift
 „gemaakt

„LAUREVAL”

Ik sta verstomd. (*Na eenige stilte*) Verrader!
 Indien ik slechts mijne woede gehoor gaf, zou ik u
 ogenblikkelijk verbaasd doet staan; ik zou u uwe
 trouwloosheid doen beklagen. . . ik... maar ik ben
 niet overtuigd; offchoon ik het bewijs in handen
 heb, blijft er nog eene twijffeling in mijn hart over.

MEVROUW DE LOSANGES, *het papier terug
 noemende.*

Geloof mij, sta van hem af.

ROSALIDE.

Wij zulks niet hoopen. Men kan mij mijne goe-
 deren, maar nooit mijnen minnaar ontnemen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Deeze belofte beschuldigt hem.

ROSALIDE.

De vriendschap verdedigt hem.

MEVROUW DE LOSANGES.

Dit fchrift bewijst u.....

ROSALIDE, *haar met drift in de rede
 vallende.*

Het bewijst mij niets; het is van geene waarde:
 hij fchreef het zonder zijn hart te raadpleegen.

Me-

MEVROUW DE LOSANGES.

Maar de som welke hij betaalen moet?

ROSALIDE, *met drift.*

Ô Wat ligt daar aan gelegen, dat hij dezelve betaale en mij beminne; hij kan op mijne vergiffenis staat maaken.

MEVROUW DE LOSANGES.

Welke rechten hebt gij op hem?

ROSALIDE, *met veel nadruk.*

Mijne rechten zijn veel sterker dan de uwe! Zo ik al geen geschreeven trouwbelofte heb, bezit ik zijne liefde, onze niet voldoening aan die belofte, is de dood.

MEVROUW DE LOSANGES.

Moet ik u voor zijne onstandvastigheid instaan?

ROSALIDE, *schielijk en met kragt.*

Neen; maar gij moet mij instaan voor alle uwe verraderlijke aantlagen. Indien gij over mij zegepraalt, zal ik mijne ellende aan een ijdere oogen ontdekken... dezelve kan mij niet vernederen... Gij alleen zult er over bloozen moeten: zodra ik herkend worde zal ik gewroken worden! Men zal de trotsche pragt uwer dochter, welke mijne bezittingen geniet, vergelijken met den ijsfelijken toestand, waartoe gij mij gebragt hebt: wie zal mij mededoogen kunnen onzegggen, en wie zal uw gedrag goedkeuren? Indien LAUREVAL wreedaartig genoeg is mij te verlaaten, zal ik hem voor de gantsche waereld, voor uwe dochter zelve, zijne trouwloosheid verwijten. En zo dra hij zijn eed zal willen uitspreken, zal ik mijne stem verheffen, om hem zulks te beletten; ik zal zo het noodig is, tot
voor

voor den voet des altaars, de trouw eens trouwloozen koomen terug eischen! Een minnaares in wanhoop is tot alles in staat; en in zulk een ijslijk oogenblik, moet men zegepraalen — of sterven.

VIERDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, DE FOURIER, *welke een papier en eene inktkoker brengt en op de tafel legt.*

DE FOURIER, *zegt zeer bescheiden.*

Mejuffrouwen, het is thands het uur waar in de krijgsraad vergaderen zal, en ik moet u onderrichten, dat het niemand geoorloofd zij hier te blijven.

MEVROUW DE LOSANGES.

Het is genoeg.

(DE FOURIER, *vertrekt.*)

VIJFDE TOONEEL.

MEVROUW DE LOSANGES. ROSALIDE, *vervolgens LA FLEUR, en een ander bediende.*

MEVROUW DE LOSANGES.

ROSALIDE, laten wij onzen twist staaken, verbannen wij alle misnoegen, en dat de vriendschap ons vereénige. Houd u verzekerd dat uwe moeder nu hartelijk lief heeft, en alles aan zal wenden om u hier van te overtuigen. (*Zij roept haare bediendens*) Koomt binnen. (*De bediendens komen binnen.*) Breng Mejuffrouw op mijne kamer. (*Met de grootste vriendelijkheid*) Ga, ROSALIDE.... stel alle wantrouwen ter zijde.... ik zal spoedig bij
u

u komen, en ik beloove u, dat gij binnen korten tijd over mijne goederen zult kunnen beschikken.

ROSALIDE.

Ik gehoorzaam.... doch wacht u wel mij te bedriegen!.... Indien ik u hier toe in staat kende, zou ik deeze plaats van mijne klaagtoon en geschrei doen weërgalmen, de schande zou de vrucht uwer wreedheid zijn. Doch de nagedachtenis aan eenen vader wien ik eere, legt mij stilzwijgen op. Zie daar de beweegreden, welke mij noodzaakt in een verblijf wedertekeeren, hetwelk ik voor altoos ontvluchten moest. Ondertusfchen vraag ik, eisch ik, het geen mij toekomt.... Ik zal uw antwoord afwachten; overweeg hetzelve wel: ik laat u aan u zelve over, en dñrf alles van uwe eigene wroegingen verwachten. (*Zij wil heenen gaan; doch keert weder en zegt zeer zacht.*) Indien het bekend wierd, was uw ondergang zeker; denk daar aan. Dat uw eigen belang mij dat geene doet verkrijgen, het welk uwe onmenschelijkheid mij ontroofde.... Anders zal ik niets ontzien!.... indien het mij niet gelukken kan u gevoelig te maaken..... zal ik u noodzaaken billijk te zijn. Vaarwel! (*zij vertrekt; de bediendens volgen haar.*)

ZESDE TOONEEL.

Mevrouw DE LOSANGES, *alleen, in eene verflagene houding.*

Ik kan haare wantrouw en strengheid niet laaken.— Zal ik dan aan niets, dan aan mijne eierzucht gehoor geeven! Moest ik niet de ingeevingen van mijn hart opvolgen, welke mij aanspooren haar

haare goederen te rug te geeven, en mij van de wroegingen te ontlasten, welke mij overal volgen en folieren? — Maar, mij zelve tot den bedelftaf te brengen! En het geluk mijner dochter op te offeren! . . . Neen, ik kan er niet toe besluiten. (LAUREVAL *komt langzaam binnen, onder het leezen van eenige papieren.*) LAUREVAL *nadert.* . . . laat ik mij verwijderen. Ik moet ROSALIDE een gelukkig lot bezorgen, en middelen zoeken om haar voor altoos van hier te verwijderen. (*Zij vertrekt.*)

Z E V E N D E T O O N E E L .

LAUREVAL, *alleen, met een bleek gelaat.*

O Smertelijke toestand! . . . Een vader zucht in ketenen, en zijn zoon is de geen, die hem veroordeelen moet. Ach LAUREVAL! LAUREVAL! (*verschrikt.*) Men komt.

A G T S T E T O O N E E L .

LAUREVAL, DE LUZINCOURT. *Alle de Leden van den Krijgsraad.*

DE LUZINCOURT, *tegens LAUREVAL.*

Men breng den grijsaart herwaards. Ik zelve heb bij zijn verhoor tegenwoordig willen zijn. Door den last der jaaren gedrukt, zijn zijne zwakke oogen naauwlijks in staat de voorwerpen te onderscheiden, en . . .

LAUREVAL, *hem in de rede vallende.*

Men moet hem hooren; misfehien. . . maar daar

is hij!... Zet u neder, (ter zijde op den voorgrond van het tooneel) welk eene beproeving... en welk een oogenblik voor een' zoon! (LAUREVAL, en de rechters zetten zich. DE LUZINCOURT, geen rechter zijnde, plaatst zich aan een hoek van de tafel op den voorgrond, eenigzints van dezelve verwijderd. De FOURIER, die den post van schrijver waarneemt, zet zich aan zijn tafeltjen. Dit alles moet zonder verwarring en met achtbaarheid geschieden.)

NEGENDE TOONEEL.

Agt Grenadiers maaken twee gelederen uit; EDMOND is tusfchen het eerste en het tweede. Zij koomen door het zijfcherin, ter linkerzijde van den speeler binnen. Het eerste gelid marcheert voorwaards, tot aan het fcherin ter rechterzijde. EDMOND, gevolgd van het tweede gelid, doet eene fchreede voorwaards, en komt uit het midden. Zodra hij dit gedaan heeft, word den Grenadiers, halt en front gecommandeerd, welke alsdan den achtergrond van het tooneel bezetten.

EDMOND, achter op het tooneel.

Zie hier mij dan voor mijne Rechters! Mogt rechtvaardigheid hen verlichten, en men mij mijne vrijheid doen wedergeeven.

LAUREVAL, met een zucht.

Koom nader; (EDMOND koomt op den voorgrond van het tooneel) en zweert dat gij naar waarheid zult andwoorden.

EDMOND, *zijne vingers opsteekende.*

Ik zweere het.

LAUREVAL.

Wie zijt gij?

EDMOND.

Een man van eer, een ongelukkig vader.

LAUREVAL.

Hoe is uw naam?

EDMOND.

EDMOND.

LAUREVAL.

Welke is de plaats uwer geboorte?

EDMOND.

Parijs.

LAUREVAL.

Hoe oud zijt gij?

EDMOND.

Twee en zeventig jaaren.

LAUREVAL.

Wat is uw beroep?

EDMOND.

Ik ben een oud officier.

LAUREVAL.

Zedert hoe lang bevind gij u hier?

EDMOND.

Zedert drie dagen.

LAUREVAL.

Wat was de reden van uwe komst op dit eiland?

EDMOND.

Ik kwam 'er om de belangen van het meisje, hetwelk zich bij mij bevond.

LAUREVAL, *schielijk.*

Welke zijn die belangen?

EDMOND.

Ik ben geen meester van haar geheim; en kan u hetzelfde niet ontdekken.

LAUREVAL, *neemt een papier, ziet hetzelfde in, en zegt:*

Gij word beschuldigd tegen den staat zaamge-spannen te hebben; medepligtige te zijn van den Engelschen Capitein, welke de stad aan het leger, hetwelk dezelven belegeren moest, zocht over te geeven; en denzelven eene schuilplaats verschaft te hebben, om zijne misdaadige oogmerken te begunstigen. Antwoord mij hier op.

EDMOND.

Laster en kwaadaartigheid hebben deeze beschuldiging ingegeven. Ik ben niet de medepligtige van den Capitein, ik ben slechts zijn redder.

LAUREVAL.

Zijne briefwisseling spreekt ten uwen lasten. Om welke reden, of door welk toeval, bevond hij zich bij u?

EDMOND.

Wilt gij mij hooren?

LAUREVAL, *ondanks zich zelven voortgesleept.*

Of wij willen?.... (*zich herstellende*) wij moeten: spreek.

EDMOND.

Toen in het vallen van den avond, de hemel, na een onweder, kalm en helder was, verzocht ik, aangemoedigd door de frische koelte, mijn kind, dat zij mij naar het zeestrand zou geleiden. Aan den voet eener rots gezeten, begonnen wij met vruchten onzen maaltijd te doen, toen wij uit het midden der baaren eenige gillende schreeuwen hoorden opgaan. Een ogenblik daarna zag ROSALIDE een zwemmend man, welke zijn best deed het strand, waar wij zaten, te bereiken: wij snelden hem aanstonds ter hulpe — Zijne taal en klederen ontdekten mij niet dat hij een engelschman was: ik bragt hem in mijne hut, gaf hem huisvesting, en schoon zelf arm zijnde had ik het genoegenen ongelukkigen te ondersteunen.

LAUREVAL, *met deelneeming.*

Ga voort.

EDMOND.

Ik nam hem in mijn huis, men ontdekte het, de wachten kwamen om zich van hem meester te maaken, hij ontvluchte het, en men nam mij in hechtenis. Zie hier de eenvoudige waarheid. Op mijne jaaren het leven te verliezen zegt weinig; en het mijne is mij van geene waarde genoeg om het, ten kosten mijner eer, te behouden.

LAUREVAL.

o Grijsaart, wat hebt gij gedaan! gij had van te
VOO-

vooren moeten weten wien gij uwen bijstand verleende.

EDMOND, *met kragt.*

Als een mensch op het punt staat van te vergaan, vraagt men hem niet; men red hem.

LAUREVAL.

Gij hebt een grove fout begaan!

EDMOND.

Het kan zijn; maar niet wetende dat die man de vijand van mijn vaderland was, moest ik niet de vijand van het menschdom zijn. — Wie is mijn beschuldiger.

DE LUZINCOURT.

Ik.

EDMOND.

En wat weet gij dan?

DE LUZINCOURT.

Ik weet dat die Capitein, na alvorens de ligging der stad opgenomen te hebben, een plan maakte tot eene verrassing, waarin gij alléén moest gespaard worden. Zijne gemaakte plannen, marschen en aanvallen, zijn in handen van zijnen Generaal. De zending die hem dezelve heeft overgebracht, werd gisteren, op zijne terug reis, door een detachement gevangen genomen; hij wilde weêrstand bieden, en zeeg, met verscheidene freeken doorboord, neder. Stervende ontdekte hij, dat de Engelschman zich in uwe hut bevond; en hij zelf gaf de middelen aan de hand, om ons van hem meester te maaken. Deeze brief, welken men bij hem gevonden heeft, getuigd tegen u, en doet uw vonnis

nis vellen. Hoor denzelfven, en, indien u zulks mogelijk zij, verontschuldigt u.

EDMOND, *met vuur.*

Mij verontschuldigen? en waarvan toch?

DE LUZINCOURT.

Van uw verraad.

EDMOND, *met verwondering.*

Ik, een verrader!

DE LUZINCOURT.

Gij. (*Den brief neemende welke op de tafel ligt.*) Zie hier het bewijs het welk ik u voorleg.

EDMOND, *met zeer veel kragt.*

Zie mijne met wonden bedekte borst! Ik heb dezelve voor *Frankrijk* ontvangen; en zie daar het bewijs dat ik haar beschermmer, en niet haar onderdrukker ben.

LAUREVAL *zegt, in eene lijdende houding,*
aan DE LUZINCOURT, *terwijl hij den-*
zelve den brief ontneemt.

Ik bid u, laten wij het, zo veel mogelijk, bekorten. (*Hij geeft den brief aan den FOURIER*)
Leez' deezen brief eens, op dat hij andwoorde, en wij hier een einde aan maaken.

DE FOURIER, *leest:*

„ *Uit den Raad van het Engelsch Esquader.*

„ *Aan den Capitein GEORGE ROSTER.*

„ Uwe schipbreuklijding is ons gunstiger geweest
„ dan gij wel dacht, vermids de storm u aan een ei-
„ land gevoerd heeft, het welk wij moeten aanval-
„ len. Wij wenschen u geluk dat gij u meester ge-
„ maakt

„ maakt hebt van die plannen welken ons zo nood-
 „ zaaklijk waaren, om die roemrijke onderneem-
 „ ming, welke wij reeds lang ten oogmerk had-
 „ den, ten uitvoer te brengen. Het eiland zal wel
 „ haast in onze magt zijn, en wij hebben reden
 „ om te hoopen dat deeze veldtogt roemrijk voor
 „ ons eindigen zal; verzeker den grijzen EDMOND,
 „ die u eene verblijfplaats geschonken heeft, van
 „ onzer aller erkentenis; hij heeft u te veel dienst
 „ gedaan om hem geene daadelijke bewijzen onzer
 „ dankbaarheid te geeven; indien wij overwinnaars
 „ zijn, zal hij alléén gespaard worden; en kan voor
 „ het overige voor de diensten welken hij aan *En-*
 „ *geland* beweezen heeft, op eene billijke belooning
 „ staat maaken.

„ (get.) THOVARD, *Generaal.*”

LAUREVAL, *tegen EDMOND.*

Wat hebt gij hierop te antwoorden?

EDMOND.

Dat mij de geheimen van den Engelschman ge-
 heel en al onbekend waren; dat deeze brief tegens
 mij getuigd; dat ik u schuldig toeschijn, doch dat
 ik het niet ben. — Ik sta verstomd.... Mijne ver-
 wondering evenaart mijn ongeluk!.... Rechtvaar-
 dige hemel! men is dan dikwijls misdaadig door wel
 te doen.

LAUREVAL.

Helaas! ongelukkiglijk kunt gij het voorval niet
 loochenen, de overtuiging schijnt volkomen, en dee-
 ze brief....

EDMOND, *met veel nadruk.*

Beschuldigd mij van eene misdaad, welke ik niet

begaan heb: wacht u wel aan denzelven geloof te slaan; valsche waarfchijnlijkheden zijn de valstrikken voor den rechtvaardigsten rechter. (*Met nadruk*) Zedert veertig jaaren heb ik voor mijn vaderland gestreden; en ik zou op den rand van het graf gekoomen, hetzelfde verraaden! Neen — als een goed *Franschman* heb ik waardiglijk mijnen loopbaan ten einde gebragt; men kan mij het leeven ontnemen, maar nimmer mij ontëeren. Wat ook de slag zij die mij boven het hoofd hangt, ik zal dezelve, zonder te verbleeken, ontvangen; zonder zelfsverwijt geleefd hebbende, zal ik zonder vrees kunnen sterven.

(*Een Officier, welke naast LAUREVAL zit, spreekt zeer zacht met denzelven, en geeft de volgende vraag op. LAUREVAL ziet hem met verontwaardiging aan, en besluit eindelijk, dezelve te doen.*)

L A U R E V A L.

En wist dat meisjes het welk u verzelde?....

E D M O N D.

Wat kunt gij mij vragen?... Ach! verdenk haar niet.... zo gij haar kendet.... vervolg dat arme kind niet; zij heeft reeds genoeg geleden. Laat zij mij overleeven, en eens mijne nagedachtenis de verloorene eer wedergeeven: niet voor mij, want ik heb zulks niet noodig; (*weenende*) maar er blijft mij een zoon overig!.... Zo hij ondankbaar was, ben ik een goed vader, en ik wil hem geene schandten ten erffenis laten.

L A U R E V A L, *zijn zakdoek voor zijne oogen houdende.*

Hebt gij niets meer te zeggen?

EDMOND.

Niets.

LAUREVAL.

Onderteken dan uwe bekenktenis.

EDMOND *nadert de tafel.* DE FOURIER
*staat op en bied hem het papier en eene
 pen aan.*

Geef hier. (*Tot de Rechters.*) Zie, mijne hand is bedwaard, om dat mijn hart gerust is. (*Hij te- kent, en keert naar zijne plaats terug.*) Moet ik dan onrechtvaardiglijk sterven! (*Tot de Rech- ters.*) Maar wat ook mijn vonnis zal zijn, ik zal hetzelfde durven herroepen.

LAUREVAL.

Bij wien?

EDMOND, *met drift.*

Bij den oppersten Rechter! Hij duld zomtijds de onrechtvaardigheid der menschen, maar vroeg of laat doet hij de onschuld zegepraalen. (*De Rech- ters staan op.*) Nog één woord. (*De Rechters blijven voor de tafel op hunne plaatsen staan.*) Sta mij toe, ROSALIDE nog éénmaal te zien; zij kan u niet verdacht voorkoomen. (*Op een droe- vigen toon.*) Ik heb mijnen zoon verloren!... en op den rand van het graf zal zij mijn troost zijn.

LAUREVAL.

Uw verzoek is u toegestaan. (*Tegen de soldaten.*) Geleidt de gevangenen weg, en neemt zijn ongeluk in acht.

EDMOND.

Zie hier de laatste slag van het noodlot!... Wel-
 aan,

aan, ik moet aan mijne bestemming voldoen. (*Tegen de Rechters.*) Ik vergeef u mijnen dood; mogt de Hemel u denzelven vergeeven.

(*De Rechters gaan tot de stemming over, en vormen eenen halven kring, naar het boveneind van de tafel, bij de zijschermen. LAUREVAL staat in het midden en schijnt met vuur te spreken. De grenadiers maaken, op het bevel van LAUREVAL, rechts om. Vervolgens marcheert het eerste gelid langs de zijschermen aan de rechtezijde, en zodra het tot aan het voorscherm genaderd is, keert het links om, en blijft voor de tafel staan. Het tweede gelid maakt dezelve manoeuvre als het eerste, en blijft aan het eerste zijscherm staan. De grenadiers blijven, zonder voorwaards te gaan, voortstappen, en wachten tot dat de gevangene zijne plaats in hun midden hernomen heeft.*)

EDMOND nadert, zonder alle deeze bewegingen te bemerken, tot bij het voetlicht, en zegt met zeer veel vuur.)

ô Hemel! goedertierne Hemel! verhoor mijn gebed, en wil mijne wenschen vervullen. Doe in het toekomende de waarheid in alle rechtbanken nederdaalen; dat de menschlijkheid dezelve verzelle, en het strenge der wetten niet meer onschuldige slachtoffers treffe.

(EDMOND treed in het midden der grenadiers, het tweede gelid sluit op; beide gelederen marcheeren het tooneel langs, en vertrekken door hetzelfde scherm door het welk zij zijn binnens gekoomen.)

Einde van het derde bedrijf.

VIER.

VIERDE BEDRIJF.

*Het Tooneel is als in het eerste bedrijf.
Het is duister.*

EERSTE TOONEEL.

ROSALIDE, LA FLEUR, *de drie Bediendens
van MEVROUW DE LOSANGES.*

(Men hoort geraas tusfchen de fchermen.)

ROSALIDE, *vervolgd door de Bediendens.*

Neen, ik zal niet vertrekken! Luister niet naar eene wreedaartige meesteres; zie mij aan; zie mijne traanen, en, zo gij menschlijk zijt, zult gij medelijden gevoelen.

LA FLEUR, *haar bij de hand willende vatten, terwijl de bediendens naderen.*

Wij moeten gehoorzaamen.

ROSALIDE, *haare hand terug trekkende, en tot op den voorgrond van het tooneel vluchtende.*

Schelmen! Indien men, op mijn gefchreeuw; mij ter hulp koome, doe ik u allen te niet. Gij weet niet wie ik ben.

LA FLEUR.

Wat hebt gij te vreezen? Mevrouw is voor u beducht. Zij wil u naar een haarer landgoederen doen brengen, waar het u aan niets ontbreeken zal;

zij heeft ons geboden u te doen vertrekken, gij moet dus volstrekt met ons gaan.

ROSALIDE, *in wanhoop.*

Wat zal er van mij worden? Begeert men mijn dood, zie hier mijn borst, stoot toe, en ontlast u van mij!... Maar neen, ik wil LAUREVAL, spreken, ik zal hem alles ontdekken, geen eed weêrhoud mij langer: indien hij toelaat dat ik vervolgd worde, dan is hij het met mijne vervolgers eens.

LA FLEUR, *gevolgd van de andere Bediendens.*

Mejuffrouw, men heeft ons verboden u met iemand te laten spreken; koom, wij moeten van hier vertrekken.

ROSALIDE.

Nooit.

LA FLEUR.

Stel ons niet in de noodzaaklijkheid er u toe te dwingen.

ROSALIDE.

Wee uwer! zo gij mij durft naderen.

LA FLEUR, *haar weg willende voeren.*

Uw wederstand is nutteloos, volg ons.

ROSALIDE, *uit al haare magt schreeuwende.*

Help! Hemel! Help!

T W E E.

TWEEDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, DE LUZINCOURT.

DE LUZINCOURT.

Welk een gefchreeuw! welk een geweld?

ROSALIDE, *zich aan de voeten van DE
LUZINCOURT werpende.*

Ach! Red mij, ik werp mij aan uwe voeten.

DE LUZINCOURT, *tot de Bediendens.*

Waar toe deeze behandeling?

ROSALIDE.

Eene Stiefmoeder begeert mijnen ondergang, en wil mij van de goederen mijns vaders berooven.

DE LUZINCOURT.

En wie was uw vader?

ROSALIDE.

Mijn Heer DE LOSANGES; en zijne echtgenootte is mijne vijandin.

DE LUZINCOURT.

DE LOSANGES!.... Hoe! zoudt gij die dochter zijn.....

ROSALIDE.

Die naar *Frankrijk* gezonden wierd, aan welke men haare bezittingen en leven ontnemen wilde. Door mijne Stiefmoeder herkend, doet zij mij weder op nieuw haare strengheid gevoelen. Ik heb de bewijzen mijner geboorte bij mij: dezelve zijn door de hand mijns vaders gefchreeven, men kan

ze onderzoeken : indien het zo niet is , moet ik gestraft worden ; indien ik de waarheid spreek , verder ik recht.

DE LUZINCOURT.

Dat zal u geworden. (*Tegen de Bediendens*) Doet uwe meesteres hier koomen , en spreek haar van niets. (*Zij vertrekken.*) Welk eene schaver-goeding hebt gij niet te wachten , indien gij oprecht zijt ! Een vriend van wijlen uwen vader zijnde , ben ik u mijnen bijstand verschuldigd. Ik zal mij tegen uwe Stiefmoeder verzetten , niet om haar te verdrukken , maar om haar te noodzaaken , u , het geen zij u schuldig is , te rug te geeven . . . en zo ik hier in mag slaagen , dan zal ik de minst gelukkige niet zijn.

ROSALIDE.

Bestuur gij mijn lot ; ik stel het geheel en al in uwe handen ; verlaat gij mij niet , daar ik in het midden mijner bloedverwanten eene vreemdeling ben.

DE LUZINCOURT.

Ja , ik zal uw beschermmer zijn ; stel u gerust ; om wel te doen behoeft men mij geen tweemaal te vraagen.

ROSALIDE, *verschrikt.*

Zie daar MEVROUW DE LOSANGES.

DE LUZINCOURT.

Gij hebt niets te vreezen.

DERDE TOONEEL.

DE VOORIGEN, MEVROUW DE LOSANGES.

LA FLEUR, *licht zijne meesteresfe met twee kaarsen voor, waarna hij dezelve op de tafel zet, en vertrekt. Zo dra de zaal dus verlicht wordt, moet ook het voetlicht weder opgehaald worden.*

DE LUZINCOURT.

Koom nader, mevrouw, uwe tegenwoordigheid is hier ten uitersten noodzaaklijk.

MEVROUW DE LOSANGES.

Wat begeert gij, mijnheer? (ROSALIDE ontdekkende.) Ach! wat zie ik?

DE LUZINCOURT.

Mejuffrouw, die haare goederen koomt te rug eifchen.

MEVROUW DE LOSANGES.

Indien zij eens een bedriegster ware.

ROSALIDE.

Ik had dit uw antwoord wel voorzien, maar ik heb de middelen in handen, om u te overtuigen...

MEVROUW DE LOSANGES.

Wat begeert gij toch?

ROSALIDE, *met nadruk.*

Mijn naam, mijn staat, en de erffenis mijnes vaders.

Me-

Mevrouw DE LOSANGES.

Waar zijn uwe bewijzen?

ROSALIDE, *eenige papieren uit haaren
boezem haalende.*

Hier zijn ze. (*Zij geeft dezelve aan DE LUZINCOURT over, welke dezelve met drift doorleest.*)

Mevrouw DE LOSANGES, *verleegen.*

Ik wist niet.....

ROSALIDE, *met kragt.*

Gij wist alles.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik?

R O S A L I D E.

Gij.

Mevrouw DE LOSANGES, *ontroerd.*

Deeze papieren.....

DE LUZINCOURT, *op een verzekerenden
toon.*

Behooren haar. Zij bevestigen haare geboorte, haare ongelukken, en uwe wreedheid. Zie daar het zegel van haaren vader; houd dus eindelijk eens op u zelve veracht te maaken, door haar langer te miskennen.

Mevrouw DE LOSANGES, *trotsch.*

Gij beledigd mij.

DE LUZINCOURT, *gramstorig.*

Hij die zich zelve vernedert, heeft geene aanspraak meer op de achting van anderen.

Me-

Mevrouw DE LOSANGES.

Gij zijt mijn vriend, en zonder mij te spaaren...

DE LUZINCOURT.

Uwe handelwijs doet mij tegen u zijn! Erken op dit oogenblik ROSALIDE, stel u zelven te vreden, of vrees ieders verachting. Houd eindelijk eens op, eene wreedaartige moeder te zijn; onder-vraag uw geweten, beoordeel u zelve, en noodzaak uw slachtoffer niet, u te beschuldigen.

Mevrouw DE LOSANGES, *met schrik yonds-
om haar ziende.*

Ach! zo men u eens hoorde!... gij doet mij beeven! Ik bid u, spreek een weinig zachter.

DE LUZINCOURT, *met kragt.*

Wanneer men de zaak van het menschedom bepleit, dan kan men niet te overluid spreken! — Ik ben middelaar in deeze zaak: indien gij u niet aan de rede wedergeeft, worde ik uw partij; gij zijt rijk, zij leeft in armoede, gij beiden hebt het geen haar toekomt: zij beklagt zich, en vordert recht; geene rechtbank zal haar hetzelfde kunnen weigeren.

Mevrouw DE LOSANGES, *weenende.*

Gij doet mij bezwijken, en gij verlaat mij. (*Zij werpt zich in een armstoel ter rechter zijde van den speeler.*)

DE LUZINCOURT

Ik moest zulks doen. Hoe! bloost gij niet over de rampen welke gij veroorzaakt hebt! Om u zelve te binnen te brengen, hebt gij ROSALIDE slechts aan te zien: stervende vertrouwde haar vader

der haar aan uwe zorg, het was een dierbaar, een heilig pand, het welk hij u toebetrouwde! Indien gij haar het leven niet gaaft, moest gij haar daarom blootstellen hetzelfde te verliezen? Neen de braafheid noodzaakte u voor haare veiligheid te waaken; gij had haar tot eene moeder moeten verstreken. ... Ik kan mij niet begrijpen, hoe de gierigheid u heeft kunnen verhinderen, een zoo schoonen pligt te vervullen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Men heeft mij bedroogen, en ik ben 'er reeds genoeg voor gestraft!

DE LUZINCOURT, *met zeer veel nadruk.*

Moest gij u dan aan die trouwlooze aanmaaning-
gen overgeeven? Zonder de wroegingen welken u
thans folteren, zoud gij niet te verschoonen zijn.
Misschien heeft de grijsaart, die om zijn verraad
den dood zal ontvangen, het zelve alleenlijk ge-
pleegd, om ROSALIDE, welke hem verzelde, te
ondersteunen! Indien dit zo is, zult gij het kwaad
gepleegd, gij zult het genot der misdaad gehad,
en het bloed van den ongelukkigen zal alleen ge-
stroomd hebben, om uwe verongelijkingen en on-
rechtvaardigheid te herstellen.

Mevrouw DE LOSANGES.

Ik zoude 'er de onwillige oorzaak van zijn.

DE LUZINCOURT.

Geef haar dan het verschuldigde weder, en aarzel
niet langer.

Mevrouw DE LOSANGES.

Weet gij dan niet, dat die goederen mijne eenige
bezittingen uitmaaken?

DE LUZINCOURT.

Dezelve zijn kwalijk verkreegen, gij moet ze dus niet behouden. Leef, indien het noodig is, in armoede, gij zult vrienden vinden. Geef haar haare rijkdommen weder, (*Elij nadert Mevr. DE LOSANGES en zegt zeer zacht*) zij zal u de misdaad vergeeven.

Mevrouw DE LOSANGES.

Hoe vernederd gij mij?

DE LUZINCOURT, *haar naderende.*

Neen, ik wil u uw pligt doen betrachten. Ik verlaat u niet, al voorens gij mij in staat gesteld hebt, om alles, tot uwe eer en eigen rust, in orde te brengen.... Gij zwijgt?... Zoud gij het mij weigeren? (*Mevr. DE LOSANGES vat de hand van DE LUZINCOURT, en rust met haar hoofd op dezelve, vervolgens ziet zij hem aan, en bedekt met haar Zakdoek haare oogen.*) Ach! ik zie u traanen storten.... Ik ben geslaagd! en begeer niets meer: gij zelve herneemt uwe rechten op mijn hart.

Mevrouw DE LOSANGES, *met gevoel.*

Ik heb dan niets verlooren! uwe billijke verwijtingen zijn tot in mijne ziel doorgedrongen. Zonder de misdaad, waarvan gij mij verdacht houdt gepleegd te hebben, wierd ik reeds zedert lang door wroegingen gefolterd; ik kan dien moeielijken last niet langer torschen; dezelve verplet mij. (*Tegen DE LUZINCOURT.*) Gij zult voldaan zijn. (*Tegen ROSALIDE, zonder van plaats te veranderen.*) Al te ongelukkige Dochter, neem het geen ik u schuldig ben: ik ben gereed u alles weder te geeven; de armoede heeft voor mij niets verschrikkelijks meer;

ik vreeze slechts de schande. (*Tegen DE LUZINCOURT.*) Gij hebt mij verlicht. Gij hebt dien ijsfelijken sluizer, welke mij, aan mij zelve verbergde, van één gescheurd; de stem van het berouw doet zich hooren, en ik vind mijn hart en mijne dengd weder.

D E L U Z I N C O U R T.

Gevoelt gij nu, hoe aangenaam het is billijk en gevoelig te zijn!.... ach! gij hebt u zelve een te langen tijd een groot genoeg onthouden.

ROSALIDE, *ter zijde, op den voorgrond van het Tooneel.*

Welk een oogenblik voor mijne wraak! ik moet er gebruik van maaken. (*Tegen Mevrouw DE LOSANGES.*) Zal ik dan mijne goederen slechts terug hebben, en niets meer?

Mevrouw DE LOSANGES.

En wat toch wilt gij meer?

ROSALIDE, *teder.*

U smeeken om de helft er van te behouden, en mij uwe tederheid te schenken.

DE LUZINCOURT, *vat ROSALIDE bij de hand, en geleidt haar bij Mevrouw DE LOSANGES.*

Zie daar, zie daar uw kind! druk het aan uw hart, en verzoen u voor altoos.

Mevrouw DE LOSANGES, *weenende.*

ROSALIDE, kunt gij eene misdadige moeder uwe vergiffenis schenken?

ROSALIDE.

Ja, met al mijn hart! neem mijne aanbieding
aan,

aan, en dat alles vergeeten zij. (*Zij werpe zich in de armen van MEVROUW DE LOSANGES.*)

MEVROUW DE LOSANGES.

Ach! het geluk moet niet de belooning mijner dwaalingen zijn. — Geniet uwe rijkdommen in vrede.... en ik!.... ik zal verre van hier....

DE LUZINCOURT, *gevoelig en met goedheid.*

Gij hebt alles hersteld, blijf, blijf bij uwe vrienden.

MEVROUW DE LOSANGES, *met diepe smart en eene gesmoorde stem.*

Ik zal dezelve, zonder bloozen, niet kunnen aanzien. — Neen, ik wil in de eenzaamheid, mijne smart en berouw gaan verbergen.

ROSALIDE, *weenende.*

Gij doet mij tranen storten! ô mijne moeder! neem ten minsten....

MEVROUW DE LOSANGES, *door smart overkropt.*

Ik wil niets.... Neen niets voor mij.... maar ROSALIDE.... uwe zuster is niet schuldig.... heb medelijden met hare armoede, en stort over haar die weldaaden uit, welke ik niet waardig ben te ontvangen. (*Haar de trouwhelofte van LAUREVAL overgeevende*) Geef dit papier aan LAUREVAL weder... ik moet.... en wil er geen gebruik van maaken. — Vaarwel, ROSALIDE,... vaar eeuwig wel!... vergeet uwe zuster niet; en straf haar niet voor de dwaalingen uwer ongelukkige moeder. (*Zij vertrekt langzaam, en nadert tot aan de middendeur.*)

ROSALIDE, *naar haar toe gaande.*

Het is te veel ! blijf, blijf, en.....

Mevrouw DE LOSANGES, *weenende, en op een gedwongen toon.*

Neen... neen... laat ik mij zelven straffen.... ik heb zulks nodig om mij met mij zelve te bevredigen. (*Zij bedekt haar gelaat met haar zakdoek en vertrekt.*)

V I E R D E T O O N E E L .

DE LUZINCOURT, ROSALIDE.

DE LUZINCOURT.

Haar berouw is oprecht ; ROSALIDE, gij moet haar niet verlaten.

R O S A L I D E .

Gij zult mijn hart leeren kennen ; doch ik verlies thans eenige dierbaare oogenblikken... Mijn Heer, ik ben u mijne moeder verplicht ; laat ik u ook mijnen weldoener verschuldigd zijn.

DE LUZINCOURT.

Dit is niet in mijne magt. Mijn Heer de LAUREVAL!....

R O S A L I D E .

LAUREVAL is mijn minnaar ; en ik houde mij verzekerd dat wij van hem zullen verkrijgen, het geen....

DE LUZINCOURT.

Wat zegt gij ?

R O -

ROSALIDE.

Frankrijk zag ons deezen band te saamen knoo-
pen. Wijs mij dus niet van de hand; beschik in-
dien het nodig zij, over het geen ik ontvangen
moet, en spaar niets om de redding van EDMOND
te bevorderen.

DE LUZINCOURT.

Het is mij niet mogelijk. En uwe rijkdommen...

ROSALIDE, *met kragt.*

Zullen de hoogste rente aanbrengen, indien zij
het leven van mijnen weldoener kunnen vrij koopen,

DE LUZINCOURT.

Maar, overweeg toch dat....

ROSALIDE, *hem in de rede vallende,
zegt met nadruk.*

Moet men ooit aarzelen, wanneer men eenen
vriend moet redden? geef, geef alles, op dat hij
leve! spaar geen goud, de kerker zal zich openen,
en de onschuld er buiten treden.

DE LUZINCOURT, *met waardigheid.*

Kunt gij mij voorstellen mijne eer te verzaaken?

ROSALIDE.

Neen, maar ter belooning uwer weldaaden, wil-
de ik u in de gelegenheid stellen, nog eene goede
daad te doen.

DE LUZINCOURT, *haar bij dehandvattende,
en op een tederen toon.*

ROSALIDE... ik ben te vreden over het ijveren
dat ik voor u gedaan heb. — Ik heb de pligten van
een

een eerlijk man vervuld: uw geluk is mijn werk;
en mijne belooning ligt in mijn hart. Vaart wel!

V I J F D E T O O N E E L.

ROSALIDE, *alleen.*

Wat hoor ik! Alle hoop is dan verlooren!...
en LAUREVAL... Daar is hij.

Z E S D E T O O N E E L.

ROSALIDE, LAUREVAL.

LAUREVAL, *schielijk binnen koomende.*

ROSALIDE, wat heb ik gehoord? Hoc! Me-
vrouw DE LOSANGES is die Stiefmoeder, die....

ROSALIDE, *hem in de rede vallende.*

Maantig deeze uwe geestdrift; de Gouverneur heeft
mij recht doen geworden. — En uw vader?

LAUREVAL, *droevig en weenend.*

Hij is veroordeeld.

R O S A L I D E.

En wat is zijn vonnis?

LAUREVAL, *met een gesmoorde stem.*

De dood.

R O S A L I D E, *weenende.*

Rechtvaardige hemel! — En dat wreede vonnis
hebben uwe lippen kunnen uiten!

L A U.

LAUREVAL, *verstrooid.*

Ik heb het zijne niet uitgesproken.

ROSALIDE, *met drift.*

Wat zegt gij?

LAUREVAL.

Ik mijmer... Ik heb alles gedaan wat in mijn vermoogen was om het tegen te gaan. Helaas! men heeft mij niet gehoord; maar stel u gerust, zo men mij genoodzaakt heeft als Rechter te handelen, zal ik mij nu als zoon gedraagen.

ROSALIDE.

Maar hij bevind zich in het uiterste gevaar.

LAUREVAL.

Ik leef nog, hij heeft niets te vreezen.

ROSALIDE.

Wat zult gij doen?

LAUREVAL.

Gij zult het weldra weeten. — Ga ROSALIDE, laat mij alleen, ik smeek het u, de oogenblikken zijn dierbaar, laaten wij dezelve niet verliezen.

ROSALIDE, *hem bij de hand vattende.*

Staat gij mij voor zijn leven in?

LAUREVAL.

Ik stel u het mijne ten waarborg.

ROSALIDE.

Het is genoeg (*ter zijde*) Laat ik mij bij Mevrouw DE LOSANGES vervoegen. (*zij doet eenige schree-*

schreeden voorwaards en zegt.) Hij houd mij zijn geheim verborgen, ook zal ik mijne handelingen voor hem geheim houden.

Z E V E N D E T O O N E E L.

L A U R E V A L.

Ik bevind mij dan eindelijk alleen, en durf weder moed scheppen. Ik heb tot het vertrekken van mijn vader de nodige maatregelen genomen. De CIPIER zal spoedig hier komen, en ik zal alles in het werk stellen om hem overtehaalen. Hij is hardvogtig, maar heeft gevoel, en dit sield mij gerust. Ik zal dien ongelukkigen vader dan wederzien, hem zeggen dat ik zijn zoon ben, en hem aan mijn hart drukken! Maar hoe zal ik mij aan hem ontdekken? Zijn toestand de mijne, alles moet hem verbitteren. Als hij hooren zal dat hij veroordeeld is! Ja, ik zelfs heb hem gevonnisd, en ik sterf om hem te redden. Zie hier mijne verontschuldiging. Laat ik die intuschen voor hem verborgen houden, en dat hij niet weete welke opoffering ik hem doe, dan nadat dezelve geheel geschied is.

A G T S T E T O O N E E L.

L A U R E V A L, D E C I P I E R.

*Dit tooneel moet met vuur en deeleeming
gespeeld worden.*

D E C I P I E R.

Mijnheer! ik koom uwe bevelen ontvangen.

L A U.

LAUREVAL.

Ik heb u geene bevelen te geeven, maar een verzoek te doen.

DE CIPIER.

Gij, Mijnheer?

LAUREVAL.

Kan ik mij op uwe bescheidenheid verlaaten?

DE CIPIER.

o Ja, Mijn Heer.

LAUREVAL.

Zweer mij dan, dat gij mij mijn verzoek niet weigeren zult.

DE CIPIER.

Ik geef mijn woord niet, dan wanneer ik zeker ben dat ik het houden kan; verklaar u.

LAUREVAL.

Wilt gij u voor uw gantsche leven rijk genoeg maaken?

DE CIPIER.

Ja, indien ik het op eene eerlijke wijze doen kan. Wat moet ik doen?

LAUREVAL.

Mijn voorstel zal u in den eersten opslag afschrikken; ik ken uwe naauwgezetheid, en misschien zult gij eenigen tegenzin hebben om mij mijn verzoek toe te staan; doch gij moet.

DE CIPIER, *hem in de rede vallende.*

Ho! ho! gij verwacht dan eene slechte daad van mij.

L A U R E V A L.

Mijn vriend, ik ben wanhoopend, en gij alleen kunt.....

D E C I P I E R.

Mijn Heer ga niet verder; indien gij mij voorfeld om kwaad te doen, zijt gij niet rijk genoeg om mij te betaalen.

L A U R E V A L.

Denk toch, mijn vriend, dat mijn lot in uwe handen is.

D E C I P I E R.

En wat begeert gij dan toch?

L A U R E V A L.

Een zeer groote gunst! Gij kent dien goeden grijsaart die in den kerker zucht!

D E C I P I E R.

Wel nu?

L A U R E V A L.

Op dit oogenblik zelve moet gij hem hier brengen.

D E C I P I E R.

Mijn Heer, begeert gij mijnen ondergang.

L A U R E V A L.

Gij hebt niets te vreezen.

D E C I P I E R.

Wie zal mij daar voor instaan?

L A U R E V A L.

Ik.

DE CIPIER.

Hoe zult gij dat doen?

LAUREVAL.

Ik zal mij, in zijne plaats, in den kerker be-
geeven.

DE CIPIER.

Mijn Heer, gij doet mij beeven! Moet gij dan een
eerlijk man opofferen om eenen misdaadigen te
redden?

LAUREVAL.

Verplicht mij en verneder mij niet. Herinner u
dat gij mij uw gantsch bestaan verschuldigd zijt; dat
ik het ben, die u geplaatst heb; dat....

DE CIPIER.

Ja, ik ben u mijne kostwinning verplicht, gij hebt
recht op mijne erkentenis, maar gij hebt hetzelfde
niet, om mij mijn pligt te doen verzaaken.

LAUREVAL.

Ach! zo gij de reden eens wist!... Ik houde mij
verzekerd, dat gij niet aarzelen zoud.

DE CIPIER.

Ik ben onbuigzaam; wat zou er, indien het eens
ontdekt wierd, van mijne arme vrouw en kinderen
worden?

LAUREVAL.

Ik zal immers in uwe magt blijven, en mijn per-
soon zal voor de uwe kunnen instaan. Ach! mijn
vriend, neem, neem alles wat ik bezit en weiger
het mij niet

DE

D E C I P I E R.

Die man moet u wel zeer dierbaar zijn, om voor hem zulk eene opoffering te doen!

LAUREVAL, *uitbarstende.*

Kan men het leven van een vader ooit te duur betaalen?

D E C I P I E R.

(*Met zeer veel kragt.*) Is hij uw vader...?
(*Op een beslissenden toon.*) Zie hier de sleutels.
(*Hij geeft de sleutelbosch aan LAUREVAL.*)

LAUREVAL.

Gij geeft mij het leven weder! koom, en ontvang uwe belooning.

D E C I P I E R.

Neen, mijn Heer, ik zal niets aanneemen; dusdanige dienften moet men zonder loon bewijzen.

LAUREVAL.

Ik zal u toonen dat ik er de prijs van weet. Maar wil mij niet langer martelen, vlieg heenen, en zeg hem niet wie ik ben.

D E C I P I E R.

Hoe zult gij hem buiten de stad doen koomen?

LAUREVAL.

Er is hier eene deur van een onderaardsch gewelf het welk aan de zee uitkoomt, en...

D E C I P I E R, *met vreugd.*

Ik begrijp het!... Ik ga hem haalen, en in één oogenblik zijn wij hier. (*Hij wil heen gaan doch koomt terug.*) ik stel mij zelve in gevaar, doch

zo ik gestraft worde om dat ik u van dienst was, draag dan zorge voor mijn arm huisgezin, en verlaat hetzelfde niet.

LAUREVAL.

Braave man, wat ook de uitkomst zij, uw fortuin is gemaakt, en het geluk uwer kinderen verzekerd; verlies geen tijd, slaak de boeien mijns vaders, ik ben het, die dezelve draagen zal.

DE CIPIER, *met gevoel.*

Och, ik zal met droefheid u dezelve zien opneemen, ik ben hardvochtig omtrent misdaadigen; maar wenschte in staat te zijn alle ongelukkigen te redden.

NEGENDE TOONEEL.

LAUREVAL, *alleen.*

Ik heb dan eene groote hinderpaal uit den weg geruimd. Indien LA PIERRE den Zweedschen Capitein kan overhaalen, om mijnen vader mede te neemen, dan zijn wij zeker van te zullen slaagen. — Evenwel koomt hij niet terug. (*Hij ziet op zijn horologie.*) Half één uur... Hij moest reeds hier zijn... waarom vertoefd hij zoo lang? Hij kan, langs den weg welken ik hem heb aangewezen binnen koomen... zou men hem geweigerd hebben?... wat zal ik doen... vrees, hoop en onzekerheid bestrijden mij beurteling... ach! hoe lang en verdrietig valt mij dit uur. — Ik hoor iemand... Hij is het.

T I E N.

TIENDE TOONEEL.

LAUREVAL, LA PIERRE.

LAUREVAL.

Wel nu! LA PIERRE?

LA PIERRE, *zijn hoed afneemende, en zich met zijn zakdoek het hoofd afveegende.*

Ik ben buiten adem.

LAUREVAL.

Herneem uwe zinnen, en antwoord mij schielijk, wat moet ik hoopen?

LA PIERRE, *schielijk.*

De Capitein was, in den beginne, onhandelbaar; ik heb hem alle zwaarigheden moeten uit den weg ruimen. Hij sprak van Admiraliteit, en van paspoort; ik heb hem alles ontdekt, en hij is bereid uw' Vader aan zijn boord te ontvangen. VICTOR en ik zullen denzelven verzellen. Men wacht slechts naar ons om de zeilen op te haalen.

LAUREVAL.

Zeer goed.

LA PIERRE.

De goede uitkomst is zeker; eene *neutraale* vlag, en gunstige wind; wij moeten vertrekken.LAUREVAL, *bedroefd.*

Na tien jaaren eenen vader weder te zien, en denzelven als dan voor altoos weder te verlaten!

L A

LA PIERRE.

Mijn waarde meester, verlaat hem niet, ga met ons.

LAUREVAL.

Ik kan niet, men zou mij voor een verrader houden, en ik wil hem toonen dat ik slechts een ongelukkige ben.

LA PIERRE.

En zal uw vader hier koomen?

LAUREVAL.

De CIPIER is zo even heen gegaan om hem te haalen, en ik wagt hem met ongeduld.

LA PIERRE.

Hij is evenwel niet verr' van hier. Wilt gij dat ik hem voorga?

LAUREVAL.

Neen, gij zijt vermoeid.

LA PIERRE.

In het geheel niet; als ik eene goede daad doe, word ik nooit vermoeid.

LAUREVAL.

Vertoef; ik hoor iemand.

(VICTOR opent de middendeur, en men ziet de CIPIER met EDMOND binnen koomen.)

LA PIERRE.

Mijn Heer, zij zijn het.

NATUUR EN P L I C T.
E L F D E T O O N E E L.

DE VOORIGEN, EDMOND, DE CIPIER,
VICTOR.

DE CIPIER, EDMOND *geleidende.*

Koom, koom, hier langs.

EDMOND.

Waar leid gij mij heenen? wat begeert gij van mij.

LAUREVAL, *wenkt zijne Bediendens, om op de deur te pasfen.*

o Achtenswaardige grijsaart! gij ziet eenen man voor u staan, wiens medelijden met u onbeschrijflijk is; ik ben uw Rechter, en stort traanen over uwe rampen.

EDMOND.

Zoud gij de waarheid ontdekt hebben? In mijn laatste oogenblik zult gij mij, u, van mijne onschuld hooren verzekeren.

LAUREVAL.

Gij moest dezelve bewijzen.

EDMOND.

Het is mij niet mogelijk! Ik wierd altijd door het noodlot vervolgd.

LAUREVAL.

Hoe! waart gij nooit gelukkig?

EDMOND.

Ik was het voor dat ik vader was. — Maar ik zie ROSALIDE niet... gij had mij beloofd....

LAU-

LAUREVAL.

Stel u ten haaren opzichte gerust; ROSALIDE, met Mevrouw DE LOSANGES verzoend zijnde, zal weldra in het volkomen bezit haarer goederen geraaken.

EDMOND, *met vuur.*

Ach! Ik sterf te vreden; ik zal ten minsten de deugd niet in armoede agterlaaten.

LAUREVAL.

Is het mij geoorloofd u van uwen zoon te spreken?

EDMOND.

Wat zegt gij?

LAUREVAL.

Zo even is die naam uwen mond ontvallen, en ik zou mischien in de gelegenheid zijn dien ongelukkigen te ontdekken, die, voorzeker, zijn leven geeven zou, om het uwe te behouden.

EDMOND.

Ach! zo gij hem kende, zoud gij in hem geene gevoelens onderstellen, waartoe hij onbekwaam is.

LAUREVAL.

Doch zo hij zich eens aan uw oog vertoonde, zoud gij hem voor uwen zoon erkennen, zoud gij hem uwe armen toereiken?

EDMOND, *schielijk.*

Zoud gij hem kennen?

LAUREVAL.

Ja.

EDMOND.

Waar is hij?

LAUREVAL!

Hier.

EDMOND.

Kan ik het gelooven?

LAUREVAL.

Gij zult hem zien. — Die onwaardige, die weder-
spannige, die u zo ongehoorzaam was, u in armoe-
de en schande dompelde... Die Rechter die uwe
rampen ten top voerde... die is uw zoon; en hij
is het die van berouw aan uwe voeten sterft. (*Hij
omvat de knieën van EDMOND.*)

EDMOND.

LAUREVAL! (*Hij maakt beweging om zich
in de armen van zijn zoon te werpen; doch heft
zich, door eene nadere overdenking te rug ge-
houden, weder op, en zegt met afgrijzen:*) He-
mel! wat ging ik doen! ik ging mijnen moorde-
naar omhelzen.

LAUREVAL

Wil mij hooren.

EDMOND.

Wreed en ontaarte zoon, vlucht verre van mij!

LAUREVAL.

Teder en deugdzaam vader, herken uw kind.

EDMOND.

En, wat toch kan ik van u verwachten? Mijn on-
dergang is uw werk, en uwe ziel is van alle mensch-
lijkheid ontbloot.

L A U

LAUREVAL, *uitbarstende.*

De Natuur herneemt er alle haare rechten.

EDMOND.

Gij hebt dezelve miskend.

LAUREVAL, *met vuur.*

Ik gevoel dezelve thans te meer.

EDMOND.

Gij waart een ondankbaare zoon.

LAUREVAL, *met vuur.*

Door het ongeluk gebeterd, heb ik mij geheel en al aan de deugd wedergegeeven.

EDMOND.

Ondankbaare, ik gaf u het leven, en gij geeft mij den dood.

LAUREVAL.

Indien ik een vadermoorder ben, kunt gij slechts de wet beschuldigen.

EDMOND.

Indien de boosdoener het werktuig der wet is, dan moet de braave man omkoomen, en de deugniet zegepraalen. — Ik beminde u, ondankbaare, en gij hebt mij verlaaten, toen ik om uwe misdaden in den ijsfelijksien kerker zuchtte. Moest gij u in dit doodelijke tijdstip aan mij ontdekken? Gij had onbekend moeten blijven, het had mij minder schrikkelijk geweest van een anders hand den dood te ontvangen.

LAUREVAL, *met drift.*

Ach! zo gij in mijn hart kondt leezen, zoudt gij

gij mij twer meer waardig oordeelen. Wat heb ik niet al aangewend om u te ontdekken? Ik heb van het gantsche menschdom, van elke natie, mijnen vader gevraagd, en hem niet kunnen vinden. U eene gelukkige ouderdom te verschaffen, uwe eer te herstellen, en u op mijn beurt alle de goederen te doen genieten, waarvan ik u ontbloot had, zie daar mijne eenigste hoop. Mij zonder ophouden met u bezig houdende begeerde ik geene schatten, werkte ik niet dan om 'er u de vruchten van aantebieden; indien het goud, zeide ik tot mij zelven, hem gelukkig kan maaken, dan moet ik zeer veel bij een vergaëren, en alles, ja alles zal voor mijn vader zijn.

EDMOND, *vertederd.*

Hoe! gij dacht altijd aan mij.... ongelukkige! gij doet mij tranen storten, en ik verwijt mij mijne zwakheid.

L A U R E V A L .

Zie mijne smart, en laaten mijne hartverscheurende wroegingen u beweegen! Herneem het hart van een' vader, en schenk eenen zoon vergiffenis.

EDMOND, *met een schreeuw van vervoering.*

Uw berouw zegepraalt over mijn misnoegen; mijn mond heeft u vervloekt, maar mijn hart schenkt u vergiffenis. Koom, omhels uw vader. (EDMOND strekt zijne armen naar LAUREVAL uit, die zich opheft en hem aan zijn hart drukt.)

L A U R E V A L .

Mijn vader!... Ô mijn vader! welaan, thans zal ik mij uwer waardig maaken.

(Het volgende van dit Tooneel moet met veel vuur en snelheid gespeeld worden.)

EDMOND.

Wat is uw oogmerk?

LAUREVAL.

U te redden.

EDMOND.

Staat zulks in uwe magt?

LAUREVAL.

Gij zijt vrij. De zee is niet ver van hier, tracht het strand te bereiken, een schip het welk zeilreë ligt....

EDMOND.

Zijt gij dan vergeeten, dat ik veroordeeld ben?

LAUREVAL, *met kragt.*

Gij zijt gered, zeg ik u.

EDMOND.

Doe niets, het welk uwer onwaardig is.

LAUREVAL.

Indien ik u serven liet, zoude ik mij alles onwaardig maaken. Ga, vertrek, vertrek; neem mijne schatten met u, en laat mij uw hart achter.

EDMOND.

Maar gij stelt u zelven in gevaar, en ik kan niet dulden....

LAUREVAL, *zeer schielijk.*

Neen, neen, denk zulks niet; uw langer verblijf alhier, maakt mij wanhoopend.... indien ik eens verraden wierd!... verwijder u toch, ik bezweere het u; omhels mij, mijn vader, en voer het laatste vaarwel van uwen zoon, in uw hart, met u.

E D M O N D.

Ik zal niet vertrekken.

L A U R E V A L, *zeer fchielijk.*

Gij moet! Hebt gij een oogenblik kunnen denken dat ik uwen dood zou dulden? (*Tegens de Bediendens die naar EDMOND toegaan en hem voorttrekken.*) Mijne vrienden, ik stel u mijnen vader, mijn bestaan, meer dan mij zelve ter band!... vaarwel, vaarwel, ruk u uit mijne armen... ga, vlucht, vlucht fchielijk, en verberg mij uwe tranen.

(*Deze woorden zegt hij, terwijl hij EDMOND tot aan het fcherm ter rechtezijde geleidt, alwaar deeze, de armen naar LAUREVAL uitstreckende, uitroept:*)

E D M O N D, *door de Bediendens voortgetrokken.*

Mijn zoon! ô mijn zoon!

L A U R E V A L.

Deeze naam is mij dierbaar, en ik ga mij denzelven waardig maaken. (*LAUREVAL vertrekt door het fcherm aan de linkerzijde van den fpeeler, en de CAPIER volgt hem.*)

Einde van het vierde bedrijf.

VIJFDE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt eene gevangenis.

EERSTE TOONEEL.

LAUREVAL, *zit voor eene tafel, en schrijft het opschrift op eenen brief, waar na hij 'er twee toezegelt. Hij slaat op en zegt:*

Ik haal eindelijk weder adem .. Mijn vader is ver van hier! Door de CIPIER beschuldigd dat ik hem zijnen gevangenen met geweld ontnoomen heb, neemt men mij in hechtenis, men dreigt mij, en wil dat ik hem weder zal vinden, of zijn vonnis ondergaan .. ô Hemel! gij weet het, mijn besluit is genomen. (*Hij gaat naar de tafel en neemt de beide brieven.*) Deze brieven zullen misschien de nitwerking hebben, welke ik 'er van verwacht. De één is voor den Gouverneur, en de ander voor mijne Rechters. Ik verzoek mijnen vriend mij eenige oogenblikken te koomen spreken; beken den Raad mijne misdaad, en offer mij voor mijn vader op; zo dezelve mij veroordeelen moet, zal de Raad mij beklagen; mijn weldoener zal zich misschien in den beginne verontwaardigd toonen, maar als hij de beweegreden zal vernoomen hebben, die mij dus handelen deed, dan zal hij mij zijne achting en medelijden niet kunnen ontzeggen.

NATUUR EN PLIGT.
TWEEDE TOONEEL.

LAUREVAL, DE CIPIER.

DE CIPIER.

Ach, Mijnheer, loom eenen ongelukkigen ter hulp, wien gij misdadig deed zijn.

LAUREVAL.

Wat deert u? wat hebt gij te vreezen?

DE CIPIER.

Alles is ontdekt, en gij vraagt mij wat ik te vreezen heb. Ik ben in gevaar; en zo gij mij ver- raad, ben ik verlooren.

LAUREVAL.

Ik, u aanbrengen! gij beledigt mij. Neen, in- dien ik u eene misdaad deed begaan, moet ik 'er u niet voor doen straffen.

DE CIPIER.

Ik geloof u Mijnheer; gij hebt nooit iemand kwaad gedaan, en zult met mij niet willen begin- nen. Echter heb ik bevel gekregen om u hier te houden.

LAUREVAL.

Wel nu! vervul uw pligt.

DE CIPIER.

Maar als men u van de ontvluchting spreekt, als men mij eens ongerust maakt, wat zal 'er van mij worden?

LAU-

L A U R E V A L.

Hebt gij dan niet gezegt dat ik met geweld gehandeld heb.

D E C I P I E R.

Om mij zelve te verontschuldigen, heb ik u moeten bezwaaren.

L A U R E V A L.

Het overige is voor mijne rekening.

D E C I P I E R, *met gevoel.*

Waarom toch, Mijnheer, kunt gij u dus laten behandelen. Kan men ooit iets schooner dan deeze uwe handelwijs vinden? gij offert uw eigen leven voor dat van uwen vader op! . . . Deeze trek doet mij gevoelen dat ik mensch ben: in mijn beroep was ik het bijna vergeten.

L A U R E V A L.

En gij beklagt mij?

D E C I P I E R, *gevoelig.*

Uwe daad is tot in mijne ziel doorgedrongen: gij zijt de eerste die mij traanen hebt doen storten.

L A U R E V A L, *ter zijde.*

Ik dwing de hartvogtigste menschen tot medelijden, wat heb ik dan niet van gevoelige harten te wagen!

D E C I P I E R.

Mijnheer, ik durf voor u, als voor mij zelve, in staan . . . Maar . . . indien gij eenigzins bevreesd mogt zijn? . . . (*hem de deur toonende.*) Indien gij wilt? . . .

L A U R E V A L.

Wat durft gij mij aanbieden?

D E C I P I E R.

Door uwe edelmoedigheid kan mijn huisgezin
geene behoefte meer gevoelen; laten wij t' saamen
vertrekken, gij zult mijn meester zijn . . . wees
vrij En verr' van hier . . .

L A U R E V A L.

Ik ben u erkentelijk voor den dienst welken gij
mij wilde bewijzen; doch ik kan denzelven niet
aanneemen.

D E C I P I E R.

Mijnheer, gij stort u in het verderf.

L A U R E V A L

Zie daar, bezorg deeze twee brieven, dit is het
eenige het welk ik van u verzoek.

D E C I P I E R.

Geef hier. (*In het heen gaan.*) Ach! welk een
man! met hem zou de gantsche waereld deugd-
zaam zijn.

D E R D E T O O N E E L.

L A U R E V A L, *alleen.*

Ik zou vluchten! Neen, hier moet ik toonen wat
een zoon zijn vader verschuldigd is. Ik zal blijven;
en indien ik mijn leven verliezen moet, is de oor-
zaak te schoon, dan dat ik hetzelfde betreuren zou.

V I E R.

V I E R D E T O O N E E L .

LAUREVAL, DE CIPIER.

DE CIPIER, *in eene haastige houding.*

Mijn Heer?

LAUREVAL.

Zijt gij alweder te rug gekomen?

DE CIPIER.

Bij het uitgaan, ben ik den gouverneur ontmoet, ik heb hem uw briefjen overgegeeven, en hij heeft mij gezegt dat hij u een bezoek kwam geeven; hij volgt mij op de hielen, en ik ben vooruitgelopen, om u van zijne komst te verwittigen.

LAUREVAL.

Ach! zo veel te beter, dit strekt mij weder ten froost.

DE CIPIER.

Hij schijnt zeer toornig te zijn.

LAUREVAL.

Eén woord zai hem ter nederzetten. Daar is hij, laat ons alleen.

(DE CIPIER, *vertrekt.*)

V I J F D E T O O N E E L .

LAUREVAL, DE LUZINCOURT.

LAUREVAL.

Hoe! zijt gij het! ô mijn vriend!

DE LUZINCOURT, *op een' zeer droevigen toon.*

Ik ben zulks niet meer; ik heb mijne stem gegeven, om u in hechtenis te neemen.

L A U R E V A L.

Gij hebt uw plicht gedaan, en ik heb den mijnen vervuld.

D E L U Z I N C O U R T.

Gij hebt van uw gezag een misbruik gemaakt, gij hebt eenen misdadigen doen ontkoomen.

L A U R E V A L.

Dat beken ik.

D E L U Z I N C O U R T.

Bedenk dat gij hem moet wedervinden, of sterven!

L A U R E V A L.

Mijn keuze is gedaan!

D E L U Z I N C O U R T.

Wat toch is de reden deezer opoffering? zoudt gij des grijsaarts medepligtige zijn.

L A U R E V A L.

Indien ik zijn medepligtige was, ware ik, met hem, voorzeker deeze gewesten ontvlucht; maar ik biede mij zelve aan, en zonder deelgenoot der misdaad te zijn, belast ik mij met deszelfs schuld. Ja, ik heb den grijsaart doen ontkomen; liefde, bijstand, tederheid, alles was ik hem verschuldigd! 'Er bleef mij nog overig zijn leven te redden, ik heb het gedaan; en ik reken de gantsche schuld nog niet voor afgedaan.

DE LUZINCOURT, *schielijk.*

Wat zijt gij hem dan verschuldigd?

LAUREVAL, *met kragt.*

Een geschenk, het welk ik hem wil weder geeven.

DE LUZINCOURT, *met meer drift.*

Wie was hij dan, uw beschermer?

LAUREVAL, *met geestdrift.*

Hij was meer.

DE LUZINCOURT, *met meer deelneeming.*

Uw Redder? uw vriend?

LAUREVAL, *bijna buiten zich zelve.*

Nog meer.

DE LUZINCOURT.

Ga voort.

LAUREVAL.

Hij is mijn vader, en ik zal voor hem sterven.

DE LUZINCOURT, *met een gil van verwondering.*

Uw vader?

LAUREVAL, *met zeer veel vuur.*

Ja, en ik beroep mij op alle goede zoons; ik houde mij verzekerd dat 'er niet een is, die niet even zo veel voor den zijnen zou gedaan hebben.

DE LUZINCOURT, *verbaast.*

Uw vader!

LAUREVAL.

Voor wien anders toch, zoude ik deeze font be-
gaan?

gaan? Maar de kinderliefde sprak; en ik moest voor dezelve onder doen. De Raad eischte zijn bloed, ik biede denzelven het mijne aan, zo hij het aanneemt, heb ik mijn vaderland en de wetten der natuur bevreedigd.

DE LUZINCOURT, *droogt met zijn zakdoek zijne oogen af.*

LAUREVAL Ach ongelukkige!

LAUREVAL.

Gij zijt aangedaan.

DE LUZINCOURT, *met gevoel.*

Men moest eene ziel van ijzer hebben om geen medelijden met uw ongeluk te hebben! Mijn vriend, ik moet u beklagen en bewonderen.

LAUREVAL, *hem aan zijn hart drukkende.*

Mijn vriend is mijn wedergegeeven! Ach! thans heeft de dood voor mij weder meer verschrikkelijks in.

DE LUZINCOURT.

Welk eene gebeurtenis! Hij heeft zijnen vader gered; zie daar zijne misdaad Zou men kunnen denken, dat 'er ketenen voor eene dergelijke misdaad waren?

LAUREVAL.

Zij zijn 'er, maar zij strekken mij tot eer, en niet tot schande!

DE LUZINCOURT.

Uw leven is in gevaar!

L A U-

LAUREVAL.

Mijn vader leeft, ik heb niets meer te vreezen; waarde vriend, gij kunt mij van dienst zijn.

DE LUZINCOURT.

Wat moet ik doen?

LAUREVAL.

Ga naar den rechtbank, waar mijne Rechters vergaderd zijn, en zeg hen: LAUREVAL heeft zijn vader gered; maar is gereed deszelfs vonnis te ondergaan. — Hetzelve is reeds uitgesproken, dat zij bevel geeven, en ik sterf binnen dit uur.

DE LUZINCOURT.

Wel verre van hen aan te maanen u uw verzoek toe te staan, zal ik uwe verdediging op mij nemen. Wie zal, na dat ik hen van uwe edelmoe-dige daad zal verslag gedaan hebben, onmenschlijk genoeg kunnen zijn, om u te beschuldigen? Welke Rechters zullen u vonnissen?

LAUREVAL.

Mijne vijanden.

DE LUZINCOURT.

Zullen zij hiertoe moeds genoeg bezitten?

LAUREVAL.

Zij zullen de wetten doen spreken.

DE LUZINCOURT.

Ik zal op hun gevoel werken; men heeft zeer veel kragt wanneer men voor de deugd om genade smeekt.

LAUREVAL.

Indien men ook u eens verdacht hield,

DE LUZINCOURT

Mijne gedaane diensten zijn overal bekend, ik ben dus buiten alle verdenking. Morgen, kan ik in eenen veldslag sneuvelen; van daag moet ik dus mijnen vriend helpen. Ik ga alle mijne poogingen aanwenden, om u aan uw ijsfelijk lot te ontrukken. Gij kunt op mijnen ijver staat maaken. Vaarwel, vaarwel, ik laat u alleen, en ga de heilige pligten der vriendschap volbrengen.

ZESDE TOONEEL.

LAUREVAL, *alleen.*

Wat ook mijn lot zij, ik zal mij onderwerpen. Het denkbeeld dat mijn vader het schip, het welk hem van hier verwijderen moet, niet bereikt zal hebben, doet mij beeven. — Ô Hemel! Hij is onder uwe bewaaring, zie niet naar het gevaar het welk mij omringt; dat mijn vader alléén, uw aandacht tot zich trekke; geef ons blijken uwer goedheid, toon uwe rechtvaardigheid en wees de beschermmer der onschuld. (*Hij zet zich aan de tafel.*)

ZEVENDE TOONEEL.

LAUREVAL, ROSALIDE, DE CIPIER.

ROSALIDE, *met eene goudbeurs in de hand.*

Neem, neem dit goud, en geef hem zijne vrijheid weder.

DE CIPIER.

Het is mij niet mogelijk.

R O S A L I D E.

Gij moet, neem deeze beurs en weiger het mij niet.

D E C I P I E R.

Het is mij niet mogelijk, zeg ik u.

R O S A L I D E.

Waarom niet?

D E C I P I E R, LAUREVAL *toonende.*

Zie.... Mijn Heer de LAUREVAL is u reeds voorgekoomen.

R O S A L I D E, *met vuur.*

Hij heeft zijn vader verlost!.... Ik herken mijn minnaar....! waar is uw vader?

L A U R E V A L.

Buiten gevaar en ver van hier.

R O S A L I D E, *met vreugd.*

Onze rampen neemen een einde!.... Koom laat ons dit ijsfelijk verblijf verlaaten.

L A U R E V A L.

Alles wederhoudt mij.

R O S A L I D E, *verwonderd.*

Waarom? zijt gij dan niet vrij?

L A U R E V A L.

Ik word door de sterkste banden aan deeze plaats gebocid.

R O S A L I D E.

Welke zijn die banden?

LAUREVAL.

Braafheid, mijn vader, en de eer.

ROSALIDE.

Wat wilt gij hier mede zeggen?

LAUREVAL.

Hier vertegenwoordig ik mijn vader; en men houd mij hier om hem weder ten voorschijn te doen koomen, of te sterven. Mijn besluit is genoomen.

ROSALIDE.

Ik ongelukkige! . . . ik zal u niet overleeven.

LAUREVAL.

Gij zult leven om mijnen vader te troosten.

ROSALIDE.

Laaten wij hem t' saamen troosten; vertrekken wij.

LAUREVAL.

Het is mij niet mogelijk.

ROSALIDE.

Het is wreedheid mij hetzelfde te weigeren.

LAUREVAL.

Het zou lafheid zijn 'er in toetefstemmen.

ROSALIDE.

Hoor de stem uw's Vaders. die u tot zich roept.

LAUREVAL.

Hoor die der eer, welke mij weêrhoud.

R O S A L I D E.

Moet gij de gebeden, de traanen uwer beminde wederstand bieden?

LAUREVAL, *met zeer veel nadruk.*

Ja, de natuur moet over de liefde zegepraalen.

R O S A L I D E.

Bevredig de wanhoop van ROSALIDE.

LAUREVAL, *wanhoopend*

Dezelve verscheurt mij het hart! . . . zeg mij, indien ik al eens zwak genoeg was om mij door uwe smeekingen te laten overhaalen . . . hoe zouden wij ons verwijderen? de wacht, deeze man?

R O S A L I D E.

Zal u niets kunnen weigeren.

DE CIPIER, *zich aan de voeten van*

LAUREVAL *werpemde.*

Mijnheer, ik smeek u op mijne knieën dat gij u redden wildt; ketenen en grendels zijn voor misdaadigen, maar de braave man moet vrij zijn: vertrek en neem mij als uw bedienden met u?

LAUREVAL.

Neen! . . . Neen! laat mij met vreden; wildt mijne ziel niet verzwakken; de opoffering is begonnen, ik moet dezelve ten einde brengen. (*Men hoort een groot geraas achter de schermen.*)

R O S A L I D E.

Welk een ijsfelijk geraas! welk een schrikkelijk oproer!

LAUREVAL.

Mijn bloed verstijft van schrik! indien het eens . . .

EDMOND, *uit al zijn magt schreeuwende.*

Wees ten minsten menschelijk, en heb ontzach voor mijnen ouderdom.

ROSALIDE, *met een smertelijke uitroep.*

Rechtvaardige hemel! het is EDMOND.

LAUREVAL, *zidderende.*

Ongelukkige! hij is het, het is uw vader.

A G T S T E T O O N E E L.

DE VOORIGEN, EDMOND, EEN OFFICIER,
TWAALF GRENADIERS, LA PIERRE, DE
DRIE BEDIENDENS VAN LAUREVAL,
TWEË SOLDAATEN, *met de Zabel
in de vuist.*

DE GRENADIERS koomen met verdubbelde schreeuen, door het Zijscherm ter linker zijde van den speeler binnen, waarna zij halt, front en geweer op schouder maaken, en den achtergrond van het tooneel bezetten. EDMOND wordt met loshangende haaren, door twee Soldaaten binnen gesleept. De kragten ontbreeken hem, hij valt op zijn rechter knie en rust op zijn rechter hand. LAUREVAL staat aan de linker zijde, op den voorgrond. DE BEDIENDENS, schaaren zich bij hun in-koomen, achter hem. ROSALIDE is ter rechter zijde, en de CIEREER aan dezelfde zijde van LAUREVAL — vóór op het tooneel bij het voetlicht.

EDMOND, *bij het inkoomen, met eene beevendz stem.*

Ik gehoorzaam, laat mij met vreedem, laat mij met vreedem.

LAUREVAL, *tot de SOLDAATEN.*

Wreedtaarts, houdt op hem dus aan uwe voeten te sleeten, of vrees mijne woede. (*Hij doet eenige schreden voorwaards, om naar zijn vader te gaan; DE OFFICIER bedekt het lichaam van EDMOND met zijn degen, steekt zijn linker arm naar LAUREVAL uit, en roept hem toe:*

Nadert niet! ik heb de strengste bevelen.

LAUREVAL.

Niets kan mij wederhouden. (*Tegen zijne Bedienden.*) Vrienden, ondersteunt mij. (*LAUREVAL en de Bedienden maaken eenige beweging.*)

DE OFFICIER.

Grenadiers . . . spant de haan. (*De Grenadiers volgen het bevel. Dit moet met zeer veel naauwkeurigheid geschieden.*)

DE OFFICIER, *welke op zijne knieën achter LAUREVAL ligt, en denzelfven bij zijn rok vast houdt.*

Stel u niet in gevaar!

LAUREVAL, *biedt zijn borst aan.*

Stoot toe; één slachtoffer is genoeg.

ROSALIDE, *gaat dwars over het tooneel, plaatst zich vóór LAUREVAL, en valt, haare handen naar de Soldaaten uitgestrekt houdende, op haare knieën.*

Houdt op! of doorsteek 'er twee te gelijk.

EDMOND *tegen* DEN OFFICIER.

In den naam der menschelijkheid, dreigt hem niet langer! Ik ben immers hier, ik lig aan uwe voeten, en kan u niet ontvluchten. Vergeef hem zijne woede, zij is ten uitersten billijk... hij is mijn zoon.

DE OFFICIER, *door medelijden aangedaan.*

Uw zoon! (*Tot de Genadiers, met zeer veel kragt.*) Geweer op schouder! (*De Grenadiers volgen het bevel.*)

LAUREVAL *en* ROSALIDE *naar* EDMOND *loopende, om denzelfven op de been te helpen.*

Mijn vader!

R O S A L I D E .

Mijn Weldoener!

EDMOND, *hem aan zijn hart drukkende.*

Vaarwel, mijne kinderen; wij moeten voor altoos van elkanderen scheiden Omhelst uwen vader voor de laatste keer. — Vaarwel; weêrhoudt uwe tranen... en stort voor mij, u zelven niet in het verderf. (*Hij rukt zich uit hunne armen, en zegt tegen den OFFICIER.*) Wel aan! dat men mij ter dood brenge.

NEGEND E EN LAATSTE TOONEEL.

DE VOORIGEN, DE LUZINCOURT.

DE LUZINCOURT, *met drift binnen komende, met een schreeuw van ver-voering.*

Neen, ik koom u allen het leven wedergeeven!

LAUREVAL, *driftig.*

Zoudt gij zijne genade verworven hebben?

DE LUZINCOURT, *uitbarstende.*

Zijne onschuld is ondekt? de *Engelschman* is gevangen genoomen.

EDMOND, *zijne handen ten hemel heffende.*

Heilige voorzienigheid!

LAUREVAL, *ten uitersten verheugd, kooft op den voorgrond van het tooneel, werpt zich op zijne knieën, strekt zijne handen ten hemel, en roept met geest-drift uit.*

ô Hemel, ik dank u, mijn vader zal niet sterven!

ROSALIDE, *in dezelfde houding.*

De deugd zegepraalt! ô Hemel ik erken uwe rechtvaardigheid. (*Zij staan vervolgens op, om het verhaal van DE LUZINCOURT aan te hooren.*)

DE LUZINCOURT.

Ik wist dat EDMOND wederom was gevangen genomen, en sidderde voor uw beiden. Men biedt

mij den Capitein aan. Zie hier het oogenblik, zeide ik hem, om dankbaar te zijn; antwoord mij in waarheid. „De Grijsaart die u uit de golven redde, is zo even ter dood veroordeeld; spreek, is hij uw medepligtige? — Neen, heeft hij mij geandwoord; ik zweer u, bij het opperste wezen, dat ik alléén de bezitter van mijn geheim was; dat hij niets wist, van de belooning, welke ik voor hem verzocht had; en ik verklaar u dat ik alléén schuldig ben. Ga derhalven zijne boejens slaaken en straf mij, gij zult eenen vijand te minder, en eenen deugdzamen *Franschman* te meer hebben.” Toen, naar niets meer hoorende, ben ik, vervoerd door deeze bekentenis, welke aan alle uwe rampen een einde maakt, herwaards-gefeld, om onze onrechtvaardigheid te herstellen, uwe ketenen te verbreeken, en den tedersten vader aan den besten aller zoons weder te geeven.

LAUREVAL, *hem bij de hand vattende.*

Mijn vriend, hoe veel ben ik u niet verpligt!

EDMOND, *hem ook bij de hand vattende.*

Ach! Mijnheer, de levendigste erkentenis!

LUZINCOURT, *met grootheid en gevoel.*

Geen pligtpleegingen. Het is de pligt van een ieder onschuldig bloed te spaaren.

LAUREVAL.

ô Mijn vriend!

DE LUZINCOURT.

Waarde LAUREVAL, zoudt gij het gelooven?

De

De Raad stond op het punt om uw vonnis uit te spreken. — Maar thans, welk een zegepraal voor u.

LAUREVAL, *op een gevoeligen en nadrukkelijken toon.*

Welk eene les voor Rechters! De misdaad beweezen, en toch onschuldig te zijn... Ik zal het mij altijd herinneren, en de ongelukkigen zullen 'er geene schade bij lijden.

EDMOND.

Mijn zoon, verlaat u voordaan nooit op waarschijnlijkheden, wanneer men zontijds eenen ongelukkigen voor u brengt, denk dan aan uwen vader.

DE LUZINCOURT *tegen EDMOND.*

Weldaadig man, gij hebt ook ROSALIDE het leven behouden: dat zij zich met LAUREVAL vereenige. Dat alle vijandschap met mevrouw DE LOSANGES ophoude, en dit huwelijk het onderpand uwer verzoening zij.

EDMOND.

Ach! mijn hart is voor geene haat vatbaar. 'Er ontbrak slechts aan mijn geluk, mijne kinderen gelukkig te zien.

ROSALIDE, *een papier aan LAUREVAL geevende.*

Zie daar, herneem uwe belofte, en dat zij u herinnere, dat gij een oogeblik trouwloos waart, om het nooit weder te zijn.

LAUREVAL, *de trouwbefofte in zijn zak
ftekende.*

Vergeeten wij onze dwaalingen, fouten en rampspoeden; wat wij betreft, ik zal geen berouw van mijne geleedene kwellingen hebben, indien mijn voorbeeld de flette zoons kan verbeteren, en mij de achting der goeden verwerven. Eene moeder kan zwak zijn, maar, in fchoone zielen wordt het gevoel nooit uitgedoofd; en vroeg of laat, fchenken Natuur en Plicht haar aan de Deugd weder.

E I N D E

